NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.
K1A ON4

National Library Bibliothèque Nationale
AUG 25 1981
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

Nr. 28 (1639) 1981 | NELJAPÄEVAL, 16. JUULIL — THURSDAY, JULY 16 | XXXII aastakäik

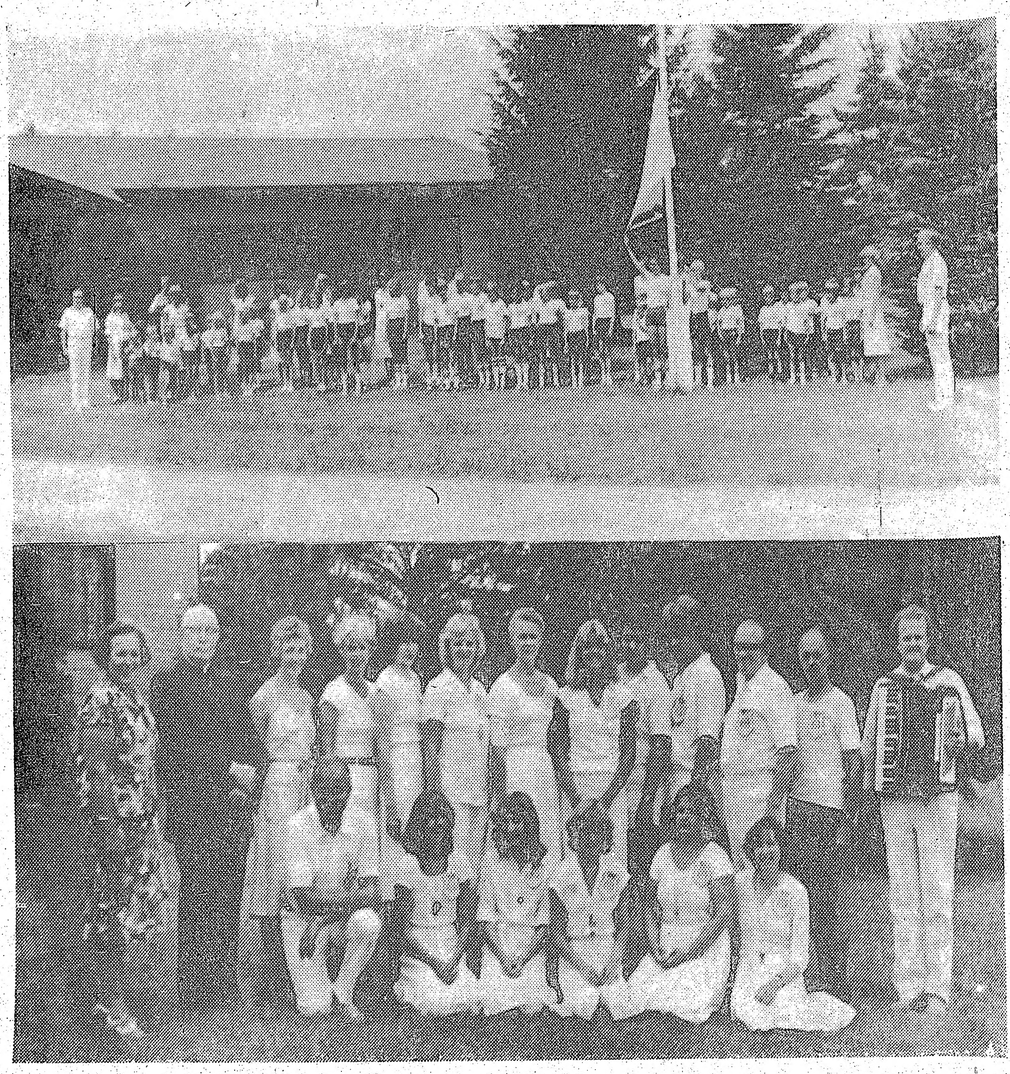

Jõekääru lipp heisatakse peamaja ees lipuväljakul lauluhelide saatel. All — Suvekodu personal avamispäeval. Ees vasakult: Maido Musta (suvekodu juhataja), Tiina Lomax, Juta Metsala, Ingrid Kivi, Anu Pirn (abijuhataja), Helgi Leesment. 2. rida: Naisseltsi esinaine Helju Novek, praost E. Lepik, abiesinaine V. Lomax, Tiiu Vallner, Helle Arro, Anne Saks, Kersti Linask, Helle Leitham, Ilmar Kütt, Paul Lada, erialade juhataja Endel Ruberg, Martin Tamm (korrastustööd) ja Allan Liik (pillimees).
Foto — J. Säägi

JÕEKÄÄRUL ALGAS SUVINE TEGEVUS

Möödunud pühapäeval, 12. juulil alustas Jõekääru eesti laste suvekodu tegevust 75-e kasvandikuga, kes on usaldatud suvekodu juhataja, kuue kasvataja ja viie abikasvataja hoole alla.

Suvekodu juhatajaks on Maido Musta keda abistavad kasvatajad: Anu Pirn (ühtlasi ka abijuhataja), Kersti Linask, Anne Saks, Helle Arro, Tiiu Vallner ja Paul Lada. Neid abistavad: Ilmar Kütt, Tiina Lomax, Helle Leitham, Ingrid Kivi ja Juta Metsala.

Tänavune suvekodu avamispäev kujunes ilusa ilma kaasabil pisikeseks Suvepäevaks. Juba vara hakkas Jõekäärule saabuma esimesi kasvandikke keda saatsid nende vanemad suurte kohvrite ja lapsele vaja mineva „varandusega". Kell 12 k.p. algas pidulik lippude heiskamine tarede ees asuval lipuväljakul. Eesti sini-must-valge ning Kanada lipp kerkisid mastitesse Eesti rahvushümni saatel. Lipud üles tõmmatud käis käsklus parem pool ning noorte rivi hakkas liikuma peamaja suunas Allan Liik'i akordioni helide saatel. Peamaja esisel asuval lipuväljakul heisati Jõekääru lipp Jõekääru lauluhelide saatel mida jälgis põlispuude kaitsva kroonide alt arvukas rahva hulk, kuhu kogunes ka noortevägi ja võtsid istet poolkaares rahva ees.

Vaimulikuna oli kohal praost E. Lepik kes pöördus laste poole lühikese kõnega, rääkides sellest kui tema noore põlves oli olnud kasvataja Tallinna lähedal asuvas Viimsi suvekodus. Oma vaimuliku kõne aluseks oli praost valinud Luuka ev. 18 p. peatüki, mis räägib sellest kuidas Jeesus lapsi armastas ja neid oma põlvel hoidis. Vaimulik osa lõppes õnnista ja hoia lauluga.

Toronto Eesti Naisseltsi abiesinaine T. Lomax oma lühikeses sõnavõtus tänas praostit ja kõiki kes heatahtlikult on Jõekääru eksisteerimisele kaasaaidanud, eriliselt hrd. Novek ja Pintsoni, ning avaldas lootust, et Jõekääru täidab ka tänavu kõik need ülesanded mida oodatakse ühelt rahvuslikult meelestatud lastekodult.

Peale avatalitust siirdusid lapsed söögisaali sööma kus söögipalve luges E. Ruberg.

Lastevanemad ja külalised viibisid suvekodus kuni hiliste õhtutundideni, mil vanemad jätsid oma lapsed kasvatajate hoole ja kaitse alla ning siirdusid tagasi linna oma igapäevaste tööde ja toimingute juurde.

Suvekodu tervislik järelvalve lasub tänavaasta Aire Salmre õlgadel ja kõhumurede eest hoolitseb perenaine Maimu Varik. Kuna suvekodus õpetatakse ujumist ja treenitakse uusi rekordide purustajaid see ala on usaldatud Helle Leitham'ile.

J. S-gi

Rahutused Inglismaal jatkuvad

Inglise valitsus lubab kasutada karmi kätt rahutuste mahasurumiseks mis levinevad linnast linna. Määratsevad noorukid pilluvad sisse äriaknaid, rüüstavad ja süütavad. Sajad politseinikud on saanud vigastada. Leicesteris võitles 600 politseinikku pooletuhande määratseva noorukiga, nii mustade kui valgetega. Tänavarahutusi oli ka Birminghamis, Wolverhamptonis, Coventry's j.m.

Peaminister Margaret Thatcheri, kes läks olukorda hindama Liverpooli, loobiti mädanenud tomatitega, mis aga ei tabanud. Politseile, kes senini oli relvastamata, anti nüüd luba tulistada plastkuule ja kasutada veekahureid. Kavatsus on avada mõned kasutamata sõjaväelaagrid vahistatute hoidmiseks.

Ametivõimud tõrjuvad tagasi arvamise, et rahutused on organiseeritud plaanikindlalt ja väidavad, et leviku üheks põhjuseks on sündmuste esiletõstmine ajakirjanduses. Sügavamaks põhjuseks on sotsiaalolud ja tööpuudus.

Parlamendiliikmed ja senaatorid tõstsid oma palkasid

Kanada parlamendiliikmed ja senaatorid tõstsid enne suvepuhkusele minekut oma palkasid. Parlamendis ainult kümme hääletas vastu ja üks jäi erapooletuks. Koos jaanuaris võetud 7% palgalisaga parlamendiliikmed saavad nüüd 31% enam kui aasta tagasi. Peaministri Pierre Trudeau palk tõusis 87.500 dollarilt 100.500 dollarile. Opositsioonijuht Joe Clark saab nüüd $84.400 ja NDP erakonna juht Ed Broadbent $73.200. Parlamendiliikmete tasu tõusis 54.600 dollarile. Nende palk sisaldab 14.400 dol. tulumaksuvaba kuluraha.

Palgad tõusevad edaspidi automaatselt elukalliduse lisa võrra, mis on 1% alla inflatsioonilndeksi. Valimistel koha kaotanud parlamendiliikmed saavad ühekordselt 25—50 prots. aastapalgast.

Palga tõstmiseks oli erakondade vahel tehtud kokkulepe ja kõik parteijuhid hääletasid poolt.

Senaatorid hääletasid omale palgatõusu 23 prots. ja tagasiulatuvalt hüvituse $9.600. Senaatorid saavad nüüd $40.200 aastas ja $7.200 tulumaksuvabalt kuludeks.

PRANTSUSE A-POMMID

Prantsuse kaitseministeerium teatab, et prantslased kavatsevad taasalustada tuumarelvakatsetustega.

Vahepeal teatati, et katsetuste seeria on katkestatud eesmärgiga anda uuele valitsusele aega võtta seisukohta a-relvade katsetuste suhtes.

Suurem osa prantsuse a-relva katsetustest on toimunud Mururoa atollis Vaikses ookeanis ja peaaegu eranditult atmosfääris. See on tekitanud tugevat nördimust lähimate naabrite hulgas, kes teadagi ei soovi lähema atmosfääri saastamist radioaktiivsete jäänetega.

Postistreik kahjustab Kanada majandust

Üha jatkuv postiametnike streik kahjustab tõsiselt Kanada majandust, kuid selle lõppu ei olnud nädala algul ette näha. Eriti annab postiliikluse seisak end tunda väiksematele ettevõtetele, kes teevad äri posti teel. Üks Toronto trükitööstur andis juba postiametnike ametiühingu kohtusse.

Parlamendis valitsus keeldub seaduseelnõu esitamisest, et streiki lõpetada, kuid opositsioon lubab hoida kinni suvepuhkusele mineku kuni küsimus on lahendatud.

„Meie Elu" ilmub edasi ja trükitakse nagu varemalt kolmapäeviti. Tellijad võivad lehe kätte saada kl. 2 p. alates talitusest Eesti Majas. Palutakse meeles pidada postikoodi kolm esimest numbrit ja tähte.

JUHATUSLIIKMETE LAIALIPILLATUS TAKISTAB KESKNÕUKOGU TEGEVUST

Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu (ÜEKN) Täiskogu korraline peakoosolek peeti New Yorkis laup., 27. juunil. Üheksast liikmesriigist oli esindatud seitse kokku 28 delegaadiga. EKN esindus oli täiearvulise koosseisuga kohale ilmunud.

Koosoleku avas esimees Ilmar Pleer. Ta tervitas osavõtjaid ja tutvustas uut konsulit Evald Uustalu. Leinaseisakuga mälestati G. Buschmanni ja dr. J. Kukke.

Päevakohase palvuse pidas Harald Teder. Koosoleku juhatajateks valiti Hans Lupp ja Ülo Anson ning protokollijateks Rudolf Susi ja Henno Uus. Konsul E. Uustalu andis põgusa ülevaate praegusest maailmapoliitilisest olukorrast. Ta märkis, et imperialistliku Vene kommunismis on tekkimas selgelttajutavad praod ja selle ideoloogiast on rahvamassid pettumas. Meie peame tähelepanelikult jälgima kulgevaid sündmusi ja olema valmis ärakasutama igat sobivat võimalust meie maa ja rahva vabaduse taastamiseks. Selle sisutiheda ettekande kohta võtsid sõna L. Vahter, H. Teder ja H. Raudsepp.

Möödunud aasta tegevuskavas väärib paljude ürituste hulgas märkimist: Eesti Keele- ja Kooliaasta raamkava väljatöötamine, osalemine Ülemaailmses Balti Nõukogus ja Madriidis, liikmesmaile mitmesuguse informatsiooni saatmine, esimehe esinemised Ameerika Hääle raadios okup. kodumaale ja pidev koostöö E.V. esindusega.

Tegevuskavaliste küsimuste arutlemisel leiti, et tegevus võinuks olla veelgi ulatuslikum ja tõhusam. Juhatusliikmete laialipillatus ja aineliste ressursside piiratus on selle olulisteks põhjusteks. Peeti tarvilikuks juhatusliikmete arvu suurendamist ja nende asupaiklikkuse vajalikkust New Yorki lähistel.

Kanada EKN tegevusaruande esitas esimees Laas Leivat. Seninе esimees I. Pleer loobus elukoha muudatusest tingituna kandideerimast. Uueks esimeheks valiti New Yorki vahetus läheduses elunev Lembit Savi. Ta on 51 a., dipl.insener vastutusrikkal ametkohal, USA armee veteran, kes saanud haavata Korea sõjas. Lembit Savi on hulk aastaid olnud ÜEKN Täiskogus Kanada delegatsiooni liikmeks ja aktiivselt osalenud Ülemaailmses Balti Nõukogus.

Suurendatud juhatusse valiti: Juta Ristsoo ja Paul Saar (USA), Aleks Kurgvel ja Peeter Kiik (Rootsi), Harald Raudsepp (Kanada), Mäido Kari (Austraalia), Ülo Anson (Inglismaa) ja Eduard Vallaste (Saksamaa).

Peale põhikirjapäraste ülesannete tuleb uuel juhatusel eriti keskenduda: Vabadusfondi loomiseks, ajakohase Eestit tutvustava teatmeteose koostamiseks, vangistatud vabadusvõitlejate abistamiseks, IV ÜE Päevade rahvuskongressi seisukohtade kaalumiseks ja ülekõige — erksalt jälgida maailmasündmuste poliitilist kulgemist, et igat meile kasulikku sündmust rakendada teoks Eesti Vabariigi taastamise huvides.

H.T.

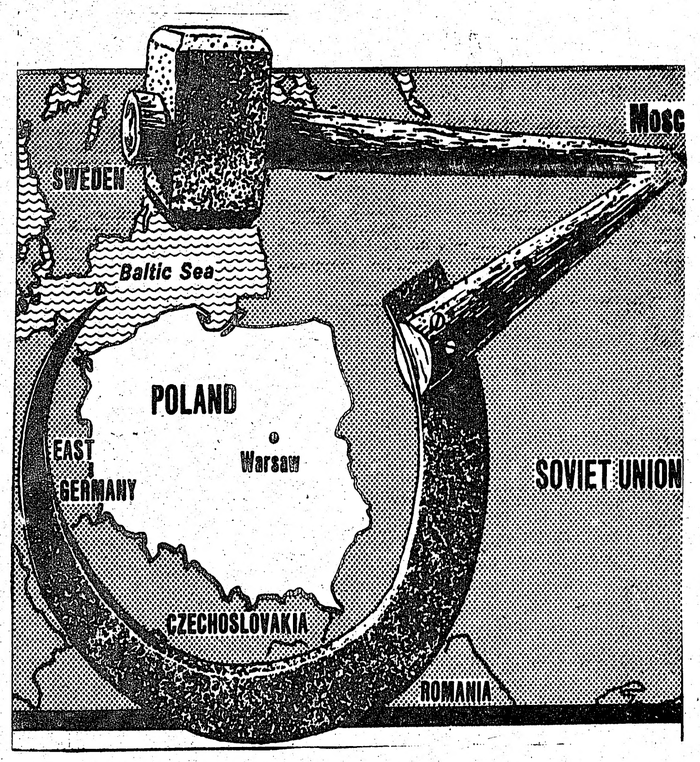

GROMÕKO VIRIL NAERATUS ÜTLES KÕIK

Nõukogude Liidu välisministri Andrei Gromõko naasmisel oma kolmepäevaselt külaskäigult Varssavisse, olid ajakirjanikud äärmiselt huvitatud selle tulemustest. Ainukene vastus ajakirjanikele oli välisministri viril naeratus. Mida ta sellega ütles või ütelda tahtis, selgub kui Varssavis lõpeb Poola kommunistliku partei erakorraline kongress. Viril naeratus ei luba ennustada head N. Liidule.

Kommünikee, mis Gromõko lahkumise puhul Varssavis avaldati, oli oma sõnastuses väga tagasihoidlik. Oluliseks võis lugeda märget, et kommunistliku korra alalhoidmine Varssavi Pakti riikides on iga selle pakti liikmesriigi kohus. Võimalik, et sellega oli antud hoiatus, et vajaduse korral kasutatakse ka sõjalist jõudu kommunistliku korra kaitsmiseks.

Gromõko külaskäik Varssavisse kindlasti taotles seda, et Poola kommunistliku partei erakorralisel kongressil ei tehtaks otsuseid, mis Moskvale ei meeldi ega kõiguta kommunistliku korra aluseid. Moskva soovib näha, et partei erakorraline kongress valiks partei juhatusse kõvakäelised kommunistid, kes Poola valitsuse kindlalt hoiaks Moskva joonel. Selleks N. Liidu ajakirjandus on viimasel ajal teravalt kritiseerinud Poola valitsustja kommunistliku partei juhte liig suure võimu andmises tööliste unionidele. Neid on tembeldatud isegi Lääne imperialistide ja Saksa revanshistide sõiduvees olevaiks ning selgrootuiks Poola riigi juhtideks, kes asendamist vajavad. Toronto ajaleht „Globe and Mail" märgib oma juhtkirjas 8. juulil, et ainukene välisriik, kes on pidevalt hoidnud Poolat oma kontrolli all ning juhtinud tema välispoliitikat ja majandust 35 aasta jooksul, on N. Liit. Kui Poola nüüd otsib enesele iseseisvat suunda, siis tuleb järeldada, et N. Liidu mõju on Poola rahvale kujunenud väljakannatamatuks ja viinud Poola majanduslikult pankroti äärele.

Katastroofiline olukord Poolas on teravalt tõstnud esile reformide vajaduse. Partei erakorraline kongress tegeleb peamiselt nendega ja vastavalt oma otsusele valib parteile kas konservatiivse või liberaalse juhatuse. Gromõko viril naeratus lubab ennustada, et partei juhatusse valitakse reforme pooldavad kommunistid. Millises ulatuses Moskva neid reforme lubab teostada, selgub kui kongress lõpeb. Tõenäoliselt ta aktsepteerib neid, vaatamata sellele kui vastuvõetamatud need Moskvale võivad olla. Poola ei ole Tshehhoslovakkia ega Baltikum, kus relvajõud oli otsustavaks teguriks. Poola sõjaline okupeerimine ei saa tulla kõne alla, arvestades poolakate ajaloolist võitlust venelaste vastu.

A.N.

Nädalakroonika

IISRAEL RÜNDAS PALESTIINLASTE AUTOKOLONNI

☆ Iisraeli lennukid ründasid Palestiina terroristide autokolonni Liibanonis. Varustusvoori laadungiks olid vene kaugelaske raketid ja sõjaväe varustus. See oli Iisraeli lennuväe esimene rünnak pärast 2. juunit, kui nad hävitasid Palestiina terroristide koondumiselaagri Põhja-Liibanonis.

☆ Salvadoris mõrvati möödunud nädala jooksul 46 eraisikut terroristide poolt. Eraisikute mõrvamiste arv on jällegi tõusnud. Terroristid püüavad sellega elanikkonnale survet avaldada nendega ühinemiseks.

☆ Hispaania politsei vangistas kaks prantsuse julgeolekuameti poolt tagaotsitavat kurjategijat. Tulevahetusel sai üks kurjategijatest 41 aastane Daniel Beamount haavata. Ta oli tagaotsitav möödunud veebruarist saadik, mil ta kaaslase abiga kasutades helikopterit põgenes Prantsuse vanglast.

☆ Ameeriklase William Bell ja poola päritoluga Marian Zacharski vastu on esitatud süüdistus salajaste lennukiplaanide müümises kommunistlikkudele riikidele. W. Belli kohta on kindlaks tehtud, et plaanide üleandmine ja selle eest tasu saamine toimus Euroopas.

☆ Poola tööliste ametiühing ähvardab järjekordse tööseisakuga, kui kommunistlik valitsus ei suuda lahendada toiduainete puuduse küsimust. Ametiühing seab ennast sellega väga kardetavasse olukorda, kuna tööseisak on kavatsetud enne Poola kommunistliku partei üldkongressi.

☆ Prantsuse sotsialistlik valitsus teatab, et ta ei tagane valimiseelsetest lubadustest ja alustab koheselt pankade ja tööstuse riigistamise. Valitsuse sihiks on kontrollida kogu Prantsusmaa majandust. Parempoolsed erakonnad lootsid, et sotsialistid ei kiirusta riigistamisega või vähemalt teevad seda piiratud ulatuses.

☆ Lääne-Saksamaa ajaleht „Bild" teatab, et Lääne-Saksa uuelaadilise soomusmasina „Leopard'i" viimased uuendused on müüdud kahe kõrgema tööstuse ametniku poolt venelastele. Kaitseministeerium seda ei kinnita, kuid teatab, et kahe isiku kohta on juurdlus käimas.

☆ Uganda sõdurid mõrvasid 86 põgenikku, kes olid kaitset otsinud Punase Risti abistamispunktis. Sõdurid süüdistasid põgenikke terroristide abistamises. Punase Risti andmetel mõrvati umbes sada ja haavatuid on 80.

☆ Venelased korraldavad koos Süüria mereväega maandumismanöövrid. Viimasel ajal on venelased suurendanud oma laevastikku Vahemeres tunduvalt. Venelased ei ole korraldanud ühismanöövreid kommunistlikku blokki mittekuuluvate riikidega, väljaarvatud Egiptuse mereväega 1972 aastal.

(Järg. lk. 3)

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly.
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 — Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773.

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951.

Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h. -5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l. „MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas — 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3 k. $11.00; USA-sse — 1 a. $32.00, 6 k. $17.00, 3 k. $11.50; Ülemeremaadesse: 1 a. $36.00, 6 k. $18.00, 3 k. $12.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri- ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $32.75, 6 k. $16.40.

Üksiknumber —.55¢.

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $5.00, tekstis $4.50, kuulutuste küljel $4.25.

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE

HOGAN GM
Chev Olds Limited

PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Äris 291-5054
Kodus 423-5716

5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9 291-5054

Chevette	Malibu	Corvette	Delta Eighty Eight
Camaro	Monte Carlo	Omega	Ninety Eight
Citation	Caprice	Cutlass	Toronado
Cavalier	Impala	Oldsmobile	Chevy Trucks and Vans

POSTITEENIJAD JA VALITSUS

Föderaal parlament ei olnud küll rahvale eeskujuks, hääletades iseendale 30-protsendilise palgatõusu. Seda eriti ajal, mil Kanada post jällekordselt seisab postiteenistujate palganõudmise tõttu. Kuid olukorda iseloomustab, rohkem kui postiteenijad, üldine olukord Kanadas. Kõrged intressimäärad, lubamata inflatsioon, töötatöölised sissetulekuta üle maa ja miljonid inimesed palgalpüsivate sissetulekutega, nagu pensionärid, kes end lihtsalt väiksetest säästudest elatavad.

Tulemuseks on sundmüügile minevad elamud. Üldine elustandardi langus, uute asemel tarvitatud autode ost, odavmüükide saaduste otsimine hea kauba asemel, paljudes perekondades isegi toidu arvelt pigistamine, vaatamata hoolekande summadele. See tähendab ühiskondliku endväärtuse langust ja rahulolemata hulkade suurenemist. Eriti veel siis, kui keskvalitsus ja provintsivalitsused istuvad jõupositsioonil, mis võimaldab neil endale palgatõstmist. Kuna sellised palgatõstmised tasub maksumaksja, siis tunneb viimane lakkamatult valitsuse kätt oma taskus, oma rahakoti juures.

Kui valitsus ja parlament Ottawas ei ole ühegi küsimuse juures suutnud üksmeelt saavutada, siis ometi oli üksmeel olemas palgatõstmise juures iseendale. Kõrvutame need kontrastid ainult selleks, et näidata politiikute hingeelu üheli poolt elanikkonna ja teiseltpoolt iseendi majanduslikes küsimustes. Kui rahvas ei kannataks, kui toodang oleks terve ja inflatsioon normaliseeritud või koguni peatatud, ei oleks põhjust rääkida ka poliitikute palgatõstmise üle. Suure maa, nagu Kanada peaministri uus palk 106.000,— dollarit aastas tohiks olla mitte ülemääraline tasu, kui kõik teised asjad oleksid korras.

Kuna asjad ei ole korras, siis tekib küsimus, kas poliitikud olid väärt sedagi palka, mis neil oli enne palgatõusu. Ajal, mil valitsus natsionaliseerib võõrkapitaliga töötavat Kanada õlitööstust (meie rahadega), on omakapital otsimas paremaid võimalusi lõunapool piiri. Vahekorrad Washingtoniga kipuvad halvenema samadel põhjustel ja ähvardatakse vastuaktsiooniga majanduslikul alal. Keskvalitsuse vahekorrad provintsidega muutuvad üha segasemaks ja segasemaks. Quebecist ähvardab Kanadast eraldumine, Quebec võib omale seltskonda veel mujaltki juurde saada. Kanada põhiseaduse patrieerimine on rahva ja parteid segadusse viinud ja peaminister pole oma tahet suutnud antud tähtpäevaks läbi viia.

Kanada pole ette võtnud ühtegi sammu inflatsiooni peatamiseks, vaid mängib ainult kõrgete intressimääradega. Keskvalitsuse nähtav võimukõllus on niipalju langenud, et valitsus ei julge postitöötajaid seadusandlikus korras tööle tagasi saata: mis siis kui unioni president keeldub ja kordab uuesti oma karistust keeldumise pärast vanglas. Mida kardab valitsus ajal, mil septembrikuus suvatsetakse postiministeeriumi asemel rakendada riiklik korporatsioon sama töö tegemiseks. Postiametnikud streigivad, et kõrgemate palkadega sisse sõita uude riiklikku ettevõttesse. Miks ei anna valitsus märku, et uus ettevõte selekteerib ise oma personali?

Mida siis pakub keskvalitsus streikivatele postiteenijatele? Valitsuse kuulutuse kohaselt oli sisetöötajate postiteenijate keskmiseks palgaks 1980. a. lepingu järgi 19.410 dollarit, millele lisandub 2.872.— dollarit ülеaja ja nädalalõpu tööde eest; kokku 22.282.— dollarit aastas. Valitsuse uus pakkumine on 21.915 dollarit, lisatasude eest 3.142 dollarit; aastas kokku 25.057.— dollarit. See ei ole küll valitsuse liikme uus palk. Kuid postiteenija kvalifikatsioon ei küüni ka ministri kvalifikatsioonini ega kaugeltki ministri vastutuseni.

Ka siin on valitsus üle pakkunud, nagu iseenda palkadegi suhtes. See on uus koormus majandusele ning elanikkonnale ja viimasel tuleb see koormus uuesti kanda.

V.

EKN UUENDATUD JA NOORENENUD KOOSSEISUS

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas uue, XI koosseisu valimised on möödunud ja valimiste tagajärjed Valimiste Peakomitee poolt teatavaks tehtud. Nagu avaldatud tagajärjed näitavad, on Kanada eestlaste keskesinduse koosseis tunduvalt muutunud — valitud koosseisust on kaks kolmandikku (30) endised liikmed ja üks kolmandik (15) uued liikmed. Ühtlasi näitab uus koossels EKN koosseisu noorenemist.

Mis puutub möödunud EKN valimistesse üldiselt, siis on Kanada eestlaskond suhtunud valimistesse elavalt ja on kolme aasta eest toimunud valimistest tunduvalt suuremal arvul osa võtnud. Valimistest osavõtnute arv on suurenenud ligi 400 isiku võrra. See näitab, et eestlaskonna huvi oma keskesinduse ja võitlusorganisatsiooni vastu on suurenenud ja annab EKN tegevusele tugevama seljataguse.

EKN valimiste korraldamisele asudes seadis organisatsiooni senine juhatus eesmärgiks EKN kui Kanada eestlaskonna nimel tegutseva keskorganisatsiooni kandepinna suurendamist ja pealekasvanud noorema põlve esindajate arvukamalt EKN koosseisu toomist. See on tarvilik, sest aastate juurdetuleku tõttu on vanema põlve esindajaid vähehaaval välja langemas ja nooremast põlvest peab juurdekasvu tulema. Näib, et EKN juhatusel on seatud eesmärgi suunas olnud edu. Uues kooseisus on endisest liikmeskonnast küllaldaselt kontinuiteeti ja 1/3 koosseisust uute liikmetena saavad anda koosseisule uut energiat ja dünaamikat ning tegevuses põlvkondade koostööd.

Valimiste tagajärgedest paistab, et pea kõik üleseatud uued kandidaadid, peale kahe erandi, on ka uude koosseisu valitud. Valimistel väljalangenute seas on ka 4 endist liiget. Ühe uue kandidaadi väljalangemise puhul, kus on tegemist ühe keskmise põlve esindajaga, kes kanada majanduses on silmapaistvalt läbi löönud ja praegu juhtivatel kohtadel, on nähtavasti tegemist vähese tuntavusega eesti ühiskonnas. Seega ka EKN valimistel, nagu valimistel üldse, on oma tähtsus ka isiku tutvustamisel enne valimisi.

EKN uue koosseisu kutsub Valimiste Peakomitee kokku hiljemalt 4 kuu jooksul pärast valimistagajärgede väljakuulutamist. Seega EKN uus koosseis tuleb kokku sügisel, tõenäoliselt oktoobri kuus, nagu see on toimunud ka varasemate valimiste puhul.

TSHEHHOSLOVAKKIAT OOTAB BALTI RIIKIDE SAATUS

„Toronto Sun'i" peatoimetaja Peter Worthington pühendab pikema kirjelduse Kremli kavale, kuidas satelliitriigid ühendada Nõukogude Liiduga. Üksikasjaliselt see kava tegeleb küsimustega kuidas Tshehhoslovakkia muuta nõukogude sotsialistlikuks vabariigiks ja kuidas teda võtta vastu N. Liitu. Seda kava selgitab läänes vabade tshehhide põrandaalune organisatsioon oma memorandumiga. Kremli kava on ulatuslik ja üksikasjades töötatud välja Tshehhoslovakkia osas. Üldiselt see teos tuks sama kava kohaselt kui Balti riikide vastuvõtmine N. Liitu 1940. a.

Kremli üldplaan näeb ette, et N. Liitu peaks kuuluma kõik sotsialistlikud nõukogude vabariigid ja nendes kõigis peaks elama üks sotsialistlik rahvas. Selle vajadust rõhutas N. Liidu peaminister Brezhnev kommunistlike parteide koosolekul 1977. aastal, et ühiselt kaitsta nõukogude korda. Kommunistliku bloki ajalehed tõid selle teate ära suurte pealkirjade all, kui kommunistliku bloki õilsama eesmärgi. Lähem kava, mis tegeleb Tshehhoslovakkia muutmisega nõukogude sotsialistlikuks vabariigiks N. Liidu piirides, töötati välja samal aastal, kui Brezhnev ja Tshehhoslovakka kommunistliku partei juhte Gustav Husak kohtusid Krimmis. Sellele tippude kohtumisele järgnesid mitmed kohtumised N. Liidu ja Tshehhoslovakkia kommunistliku partei, valitsuse, sõjaväe, välisministeriumi ja riigimajanduse kõrgemate juhtide vahel, kava üksikasjade selgitamiseks.

MIKS ESIMESEKS TSHEHHOSLOVAKKIA?

Kremli arvestuste kohaselt selleks on järgmised põhjused: 1. Valitsus Prahas on satelliitriikide valitsustest kõige sõnakuulelikum Moskvale. 2. Tshehhoslovakkias asuvad suured N. Liidu väeosad ja sealne rahvas on sellega harjunud. 3. Rahvas Tshehhoslovakkias ei ole kunagi alustanud võitlust maad okupeeriva sõjalise jõuga vaid aktsepteerinud seda. 4. Tshehhoslovakkia tulemisega N. Liitu saab N. Liit otsese ühenduse NATO riikidega ja eraldab satelliitriigid kaheks. Viimane asjaolu annab N. Liidule head võimalused ülejäänud satelliitriikide liitmiseks üksikult N. Liidu külge. NATO riikidel ei tohiks olla midagi selle vastu kui üks rahvas vabatahtlikult otsustab liituda teise riigiga. Eeskujuks on Balti riikide liitumine N. Liiduga.

PLAAN ON TAITMISEL

Tee tasandamiseks, et Tshehhoslovakkiast võiks saada N. Liidu osariik on tehtud juba mitmeid eeltöid. 1980. a. lepiti kokku N. Liidu ja Tshehhoslovakkia vahel majanduslikuks koostööks. Samal aastal koostati Tshehhoslovakkia esimene viisaastaku plaan (1981—1985), mis kiirendab majanduslikku koostööd. Kokkulepe on sõlmitud selleks, et Tshehhoslovakkia ei sõlmi ühtegi kaubanduslikku lepingut ühegi riigiga, mis võiks kahjustada N. Liitu. Kavas on Tshehhoslovakkia sõjaväe ümberorganiseerimine N. Liidu sõjaväe eeskujul. Relvastus on juba standariseeritud N. Liidu omaga ja uus vormiriietus, mis kasutamisele võetakse, on väga sarnane nõukogude armee omale. Liiklus raud- ja maanteedel on ümberkorraldamisel, nii et see oleks ühtlane N. Liidu omaga. Vene keel kuulutatakse üheks ametlikuks keeleks Tshehhoslovakkias ja N. Liidu seadusi hakatakse seal rakendama ühel alusel kohalike seadustega. Kavas on ka rahva massiline ümberpaigutamine Tshehhoslovakkiast teistesse N. Liidu vabariikidesse, nagu tehti seda Baltikumis II maailmasõja ajal ja pärast sõda. Tshehhoslovakkia kool ja kogu haridussüsteem on ühtlustamisel N. Liidu omaga ja allutatakse N. Liidu Teaduste Akadeemia kontrollile.

Kõigi nende kavade teostamiseks ning lõpuleviimiseks on käimas ulatuslik propaganda. Et Tshehhoslovakkia ühendamine oleks kõigiti vajalik ning olukordadest tingitud, Kreml kavandab 1984. aastaks mingi ülemaailmse kriisi, mis annab Tshehhoslovakkiale põhjuse ühinemiseks N. Liiduga.

KAS ÜKS VÕI KAKS VABARIIKI?

Ei ole kindel, kas Kreml soovib näha Tshehhoslovakkiat N. Liidu koosseisus ühe või kahe vabariigina. See võib oleneda tshehhi ja slovaki rahva hoiakust. Kremlile tõenäoliselt meeldiks neid rahvaid näha N. Liidus iseseisva riikidena. See annaks temale juurde LRO koosolekutel 2 häält, mis alati hääletaks koos Moskvaga, nagu Ukraina ja Valgevene esindajad.

Tshehhi vabadusvõitlejate poolt levitatav memorandum tahab olla nende ja teiste rahvaste silmade avajaks selle kohta, millised kavad on Kremlil Tshehhoslovakkia suhtes. Nad väidavad, et neil on usaldusväärsed silmad ja kõrvad Tshehhoslovakkia ja N. Liidu kommunistlikus parteis. Lääne eksperdid Ida-Euroopa küsimustes kinnitavad, et andmed tshehhide memorandumis vastavad tõele.

A.N.

Eksitus valimistulemuste teadaandes

Möödunud nädala lehes ilmunud teadaandes Kanada eestlastele on juhtunud eksitav trükiviga. Raffi Moks sai 978 häält, mitte 987, nagu eksikombel oli trükitud.

Teised lehed

PIDUKOHT

— selle pealkirjaga avaldab Eesti Päevaleht KLA (Kokla) juhtkirja, milles üteldakse muuhulgas:

„Pidustuste „teatepulk" läks korrakohaselt edasi Kanadasse, kus omakorda on raskustesse satutud koha määramisega. Organisatsioonid otsustasid pakkuda päevi Vancouverile, kus pärast ressursside ülevaatust oldi valmis riskima, kuid vahepeal olid mängu tulnud uued jõud, esmajoones poliitilised, kes tingimata tahtsid Estot aastal 1984 paigutada Torontosse, kus on palju oma inimesi, mis on ligidal USA idarannikule ja kust võiks vähemalt teoreetiliselt pidustus ka rahvusvaheliselt silma torgata massimeediumes.

Just teoreetiliselt, sest teatavasti esimeste ülemaailmsete Eesti Päevade võimas vabadusmarss just Torontos kannatas tühjade tänavate ja massimeediumide vähese huvi all. Võib-olla kogemused puudujad ja aastal 1984 kõik läheb paremini. On ju Vancouver olnud sunnitud korraldamispalli tagasi saatma Torontole, kuna just sealt on tulnud oluline vastuseis.

Esto-84 probleem on muidugi eeskätt Kanada, teistkätt kogu USA mandri probleemiks. Torontos kurdetakse, et Vancouver on nii kaugel, et paljud ära jääksid, sedasama on öeldud ka New Yorgis. Ainult Stockholm on jäänud solidaarseks Esto-84-le tingimusi seadmata. Lend siit läheb sinna, kus pidu peetakse, olgu see Austraalias, Vancouveris, Torontos või koguni mujal. Selle juures on eestlaskonnal Rootsis igale poole pikim tee.

Ja siin on meeles, et ka Stockholmi oli teiste mandrite eestlastel pikk tee ja osalt selle ja muude poliitilist laadi kahtluste tõttu siinset pealinna omakorda kohaseks ei peetud. Ent teiste mandrite eestlased ohverdasid end ja tulid, mis oli üks õnnestumise aluseid. Rootsi eestlased omakorda on põiklematult lennanud varem nii Torontosse kui Baltimore'i. Kuna Vancouveri puhul olnuks tegemist n.ü. siseliiklusega, mis on märksa odavam, siis peaks ju vähemalt teoreetiliselt olema teatud shanss ka sellel linnal.

Pakkumine Vancouverile Torontos eesti organisatsioonide esimesel kokkutulekul suruti läbi noorte poolt. Noored tahavad liikuda, uusi muljeid saada. Ühes kirjas soovitatakse Vancouverile koguni midagi muud ülemaailmset noortele korraldada, kui neile Estot ei anta — „pensioniikka jõudnud generatsiooni poolt".

Nagu näha, on noorte signaalid protesteerivad ja pahaendelised generatsioonide koostööle, mis ju peaks väljenduma ka ülemaailmsetel Eesti Päevadel, olgu need siis peetud kustahes.

Siinkohal ei ole eesmärgiks mitte Vancouveri propageerimine, vaid eeskätt tähelepanu juhtimine, et meil ei ole põhjust Estodel saavutatud üksmeelt lammutada pikalevenivate diskussioonidega, kas üks või teine rahvusgrupp on kõlbulik ja võimeline pidu tegema. Tähtis on, et nad ise on valmis võtma koormat. Austraalia ei olnud valmis. Vancouver võttis pakkumise vastu, aga näib, et pakkujad selle tagasi võtsid uute seisukohavõttudega."

KLA

MOSKVA VÄLISESINDUSTE AMETNIKUD VÄLJAPRESSIJAD

Enamik Vene saatkondasid läänеriikides hoiavad oma teenistuses avalikke naisi ja mehi keda kasutatakse kohalike poliitikategelaste kompromiteerimiseks. Neil on diplomaatiline puutumatus ja nad on saatkonna teenistuses autojuhtidena, masinakirjutajatena ja ametnikena kuigi nende peaülesandeks on seksuaalsete lõbude pakkumine külalistele kes kutsutakse koosviibimistele.

Seda kinnitas Kanadas elav endine Vene saatkonna ametnik kes varemalt töötas India vene saatkonnas ajakirjanikuna, kuigi teda selleks sinna ei saadetud. Tema ülesandeks oli tutvust sobitada külalistega, õppida tundma nende nõrkusi niipalju kui võimalik. Selgitada kas on võimalik nende nõrkusi kasutada, et sundida väljapressimisega Venemaa kasuks töötama. Pärast „hindamist" võtsid teised „asjatundjad" üle. Erilist tähelepanu pöörati isikuile kes olid alkoholi ja narkootiliste ainete tarvitajad. Tema teadmise järgi ei hoitud uimastusaineid saatkonnas, küll oli aga sadu kaste alkoholi, mida kasutati „sõpruste" loomiseks.

Sageli saadeti alkohoolseid jooke kastide viisi kohalike ajalehtede toimetajatele, kuna kohalikud poliitikategelased kutsuti saatkonda koosviibimistele, kus nad tutvusid „sõbralike tütarlastega". Kui sidemed olid loodud, kasutati seda hiljem koostööle sundimiseks vene saatkonnaga.

Kanada kohtuminister R. Kaplan ütleb, et tema teada ei ole vene saatkond Ottawas kasutanud neid metoode kanadlaste väljapressimiseks. Tema arvates jälgib Kanada ratsapolitsei teravalt saatkonna liikmete tegevust.

Toronto päevalehe „Star'i" andmetel kolm Kanada saatkonna ametnikku Moskvas sunniti väljapressimistega KGB-le andmete andmisele. Üks ametnikest teatas seda hiljem oma ülemusele ja vallandati, kuna kaks teist täitsid nendele venelaste poolt antud ülesandeid. Kui see viimati avalikuks tuli, ei tõstetud nende vastu kohtulikku süüdistust. Ajakirjanike küsimusele süüdistuse kohta ei andnud R. Kaplan otsest vastust, vaid tähendas, et alati ei ole kohtuprotsess õige lahendus sellistel juhtudel. Konservatiivide partei liige Allan Lawrence ütleb, et ei ole õige kui Kanada kodanikud saavad tõsiasjadest spioneerimise kohta teada ajakirjanduse kaudu, kuna valitsuse ametlikud teadaanded sellest vaikivad.

H. KIVI

LUGEJA KIRJUTAB

„Meie Elu" avaldab meelsasti oma lugejate mõtteavaldusi — ka neid mis ei ühtu ajalehe seisukohtadega. Palume kirjutada kokkuvõtlikult ja lisada oma nimi ja aadress. Toimetus jätab endale õiguse lugejate kirju redigeerida ja lühendada ning mittesobivuse korral jätta avaldamata.

Veelkord naissõduritest Vabadussõjas

„Meie Elu" numbreis 18 ja 25 ilmunud naissõdurite arvule Vabadussõjas lisan omalt poolt: ka Kalevlaste-Maleva pataljoni koosseisus võitles üks naissõdur, kelle nime olen unustanud. Kaassõdalased hüüdsid teda „Peeter".

1920. a. jaanuarikuu alul haavaderavilt väeossa tagasi saabudes, teda enam ei kohanud.

Vastavalt kuuldustele elavat üks „Kalevlaste-Maleva" ohvitserkonda kuulunud „Pahv'i" nimelistest Rootsis. Et eesnimesid ei mäleta, siis nende identsifitseerimiseks lisan: kaks „Pahv'i" nimelist venda võitlesid rühma pealikutena. Vanem vend lipniku või leitnandi astmes. Noorem vend vanemallohvitserina, ohvitseri asetäitjana.

Nende legendaarsusest ja juuksevärvusest tingituna hüüti vanemat venda „Must-Pahvina" ja nooremat venda „Puna-Pahvina".

Loodan, et üks Pahv'idest ja võimalik, et ka keegi teistest kalevlastest, mäletavad reavõitlejast naissõduri nime ja tema nimega informatsiooni täiendavad.

Kalevlaste-Maleva ohvitserkonda kuulunuist on nimeliselt mällu sööbunud: pataljoni pealikutena Otto Tief, kapten Tõnson ja viimasena Kapten Karl Kornel. Roodu pealikutena Anton Õunapuu, leitnantid Sõster ja Rudolf Penno. Rühma pealikutest vanemallohvitserina ohvitseri asetäitja „Univer" ja sanitar-võitlejaist Oskar Sikk, kes puhkavad igavikus.

AUGUST NÕUD
Kalevlaste Maleva malevlane

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918.

Soome salapolitsei arhiiv püsib saladuses

HELSINGI (M.E.) — Normaalselt avaldatakse salajased dokumendid 25 aasta pärast. Mitte aga siis, kui küsimuses on SUOPO paberid. Teatavasti kasutas Soome salapolitsei enne nimesid Etsivä keskuspoliisi (Otsiv keskpolitsei) ja Valtiollinen poliisi ehk VALPO (Riigipolitsei). Viimane töötas nii parempoolse kui ka pahempoolse võimu ajal enne sõda ja pärast. Soome valitsus otsustas äsja pikendada nende dokumentide „saladust" veel edasi 35 aastat.

SUOPO arhiiv paigutatakse nüüd riigiarhiivi. Uurijatele siiski on lubatud kasutada pabereid haridusministeeriumi loaga.

Nii siis jäid saladusse, kuidas ingerlased venelaste sunnil loovutati tagasi itta. Samuti oleks olnud huvitav lugeda eesti meeste Soomes viibimist sõja keerises, rääkimata sõjajärgsest VALPO kommunistlikust perioodist.

VENEMAA SÖETOODANG RASKUSTES

HELSINGI (M.E.) — Hoolimata sellest, et tööstustoodang N. Liidus tõusis käesoleva aasta nelja esimese kuu jooksul 3,1 protsenti ja plaanid ületati kahe protsendiga, ei suutnud söetoodang plaane täita ning jäi maha 4,5 milj. tonni võrra. Patuoinaks on Kuzbassi, Donbassi ja Ekibaztusi alad, kus 27% ettevõtetest ei suutnud oma kohustusi täita. Samuti oli raskusi ka rasketööstusel, elektrotehnilisel ja autotööstusel. Hästi pole läinud ka energiamajanduse masinaehituste konsernidel ja äridel, sest nende puudujääk on 2 protsenti.

Kõikideks kindlustusteks

H. LATER & CO. LTD
„Insurance"
1482 Bathurst St.,
Toronto M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

VENE POMMITAJAD NORRA LÄHISTEL

HELSINGI (M.E.) — Norrale õnnestus fotografeerida neli vene Backfire-pommitajat rahvusvahelises õhuruumis oma territooriumi lähistel Lofootidest põhja pool. Backfiresid nähti nii kaugel lõunas esimest korda.

Kohe pärast pildistamist saatsid norrakad Bodösse kuus uut F-16 hävitajat. Praegu arvatakse venelastel olevat umbes 450—500 Backfire lennukit, mille kiirus on kuni 2,5 korda suurem hääle kiirusest.

Välismisjoni konverentsid näitasid usuelu tõusu Ameerikas

Kuna Ameerika luteriusu kirik tunneb huvi diakonõpetajate institutsiooni taaselustamise vastu, oli peapiiskop J. Crumley'l pikem mõtetevahetus Kanada abipraost Tõnis Nõmmikuga meie Usuteadusliku Instituudi üle Välismisjoni konverentsil USA-s.

Nagu abipraost ütles „Meie Elule" on usuelu Põhja-Ameerika mandril, mis paaril viimasel aastakümnel näitas tagasiminekut, taas viimastel aastatel tõusuteel. Esiti oli seda märgata nn. vabakirikute juure, kuid arvulist ja sisulist kasvu on nüüd ka siinses luteriusu kirikus.

Üheks uute usuliste tuulte märgiks on huvi kasv välismisjonitöö vastu. Luteriusu kirik Ameerikas korraldas äsja kaks välismisjoni konverentsi 1400 osavõtjaga. Ühe Hickoris, North Carolinas ja teise Rock Islandis, Illinoisis. Peakõnelejateks olid peapiiskop J. Crumley ja dr. L. C. Pang Malaiast. Palju tähelepanu osutati kristlikule kirikule Hiinas, millest ülevaate andis dr. David Vikner.

Eesti Luteriusu Kirikut esindas Hickorys abipraost Tõnis Nõmmik ja Rock Islandis Varju Reio Hamiltonist.

Eesti Vabariigi uue ametikonsuli Evald Uustalu ametisse astumisel E.V. New Yorgi peakonsulaadis korraldati temale N.Y. Eesti Maja saalis tervituslik tutvustamine-vastuvõtt, kuhu oli ilmunud sadakond kaasmaalast, peamiselt kohapealseid eesti organisatsioonide juhtivaid tegelasi. Uut konsuli tutvustas peakonsul E. Jaakson, organisatsioonide nimel kõneles ERKU esim. J. Simonson. Pildil J. Simonson, E. Uustalu, proua Jaakson ja peakonsul E. Jaakson tervituse ja heade soovide kokteili-klaase kokkulöömas.
Foto — Salme Parming

VIIMASED ROOTSLASED OKUPEERITUD EESTIS

Eestis elab praegugi veel paarsada rootslast, kes pärast sõja lõpul Rootsi ei pääsenud. Hiljuti ilmus soome lehes „Hufvudstadsbladet" artikkel nende kohta, mille me kokkuvõttes siin ära toome.

Ainult mõned üksikud neist paarisajast rootslasest, kelle emakeeleks on rootsi keel, kõnelevad veel iga päev rootsi keelt oma kodudes. Suurem osa neist on eesti keele peale üle läinud. Rootslased moodustavad viimase rahvakillu sellest umbes 8000-pealisest rootslaste grupist, kes enne sõda Eestis elas. Rootslased elasid sel ajal peamiselt rannikul ja saartel, näiteks Runnul, Kihnul, Vormsil, Hiiumaal ja Haapsalu ümbruskonnas.

Millal rootslased siia elama asusid, pole olnud võimalik kindlaks teha. Arvatakse, et see toimus umbes samaaegselt, kui rootslased hakkasid Soome asuma suuremal arvul, tähendab umbes 12-dal või 13-dal sajandil. Arvatavasti tulid üksikud rootslased juba varem.

(Edaspidi jutustab artikli autor Lars Huldén, kuidas ta ise Eestisse sõitis rootslasi kohtama).

Mõne aasta eest kohtasin kirjanik Vladimir Beekmani, kes ise kõneleb rootsi keelt. Ta juhtis mu tähelepanu neile rootslastele, kes praegu veel Eestis elavad.

Eesti-rootslaste dialektid on kaunis hästi tuntud. Nende kohta on kirjutatud mitu teaduslikku tööd. Keeleuurijad hakkasid dialekte uurima juba saja aasta eest. Pärast sõda on uurimine peamiselt toimunud eesti-rootslaste hulgas, kes praegu Rootsis viibivad.

(Lars Huldén sai toetust keeleuurimise projekti läbiviimiseks soome ametivõimudelt ja loa nõukogude võimudelt, et koha peal inimestega intervjuusid teha.)

Me mängisime sisse jutuajamisi kuue inimesega, kes olid umbes 60—70 aastat vanad. Peamiselt tulid nad Vormsilt, aga ainult üks vanem proua elas praegu veel seal.

Me kuulsime nii dialekte kui harilikku rootsi keelt. Varem pole Vormsi dialekti lähemalt kirjeldatud. On ainult öeldud, et see erineb kaunis palju sellest dialektist, mis esineb teistel saartel läheduses. Polnud eriti kerge dialekti mõista, aga sel oli teatud sarnasusi soome-rootslaste dialektiga.

Keele segamisi ei esinenud üldse, nagu me neid tunneme rootslaste hulgas Ameerikas, kus on harilik, et rootsi keele sisse on punutud inglis-keelseid sõnu.

Miks jäid need inimesed alles, kui peagu kõik teised Rootsi sõitsid? Mõned olid sõjaväes ja tulid hiljem tühjadesse kodudesse. Teised jäid sõdureid ootama. Mõned ei suutnud oma kodupaikadest lahkuda.

Arvatavasti kujunes meie nädalapikkune uurimine, mis toimus novembri lõpus 1980. aastal, viimaseks peatükiks rootsi keele ajaloos Eestis.

EPL

IISRAELIS LOOMISEL „EESTLASTE JA EESTI SÕPRADE KOONDIS"

Endised eesti juudid otsisid kontakti Pühale Maale sõitnud turistidega

Nagu Eestlaste Kesknõukogu Kanadas abiesimees W. Pent teatas, on Iisraelis loomisel „Eestlaste ja Eesti Sõprade Koondis". Pühale Maale sõitnud reisigrupi viibimisel Iisraelis olid sealsed Eestis elanud juudid loonud kontakti eestlastega.

Endine Tartu elanik Jakob Kaplan oli Tel Avivis mitu tundi otsinud hotellidest eesti huvireisijaid, saades esimese ühenduse alles kesköö paiku ja kõnelenud pastor H. Rüdmiku ja E. Heinsooga. Jeruusalemmas võttis ühenduse Ber Ditmann, kes oli koos oma eestlannast abikaasaga sõitnud selleks läheduses asuvast linnakesest. Ditmann oli Iisraeli asunud 10 aastat tagasi Eestist. Ta on pärit Kuressaarest ja hiljem elas Tallinnas. 1941 a. oli küüditatud Siberisse.

EKN abiesimees W. Pent informeeris teda eestlaste elust Kanadas, eriti välisvõitluslikust tegevusest, vabadusvõitlejate kannatustest Eestis jne. Kõnelustest ilmnes, et Eesti päritoluga juudid Iisraelis „tunnevad ühtekuuluvust eestlusega ning ei pea raskeks ette võtta kohapealseid reise, et kokku saada eestlastest huvireisijatega", ütleb W. Pent oma informatsioonis ja lisab, et „B. Ditmann võttis oma peale organiseerida „Eestlaste ja Eesti Sõprade Koondis Iisraelis", kes oleks valmis esildisi ja informatsioone vahendama Iisraeli valitsuse ja kohapealsete võimude juures. Ühtlasi see koondis oleks igati valmis kaasa aitama eestlaste võitlusele ja püüdlustele vabaduse saavutamiseks. Jooksva informatsiooni ja koordinatsiooni saamiseks koondis oleks pidevas kontaktis Eesti Ülemaailmse Kesknõukoguga New Yorgis."

Kohtumine Jeruusalemmas. Vasakult — E. Heinsoo, A. Truuvert, Iisraeli kodanikud L. Ditmann ja B. Ditmann, EKN abiesimees W. Pent.

Venelased ei tea mis sünnib Afganistanis

Vene kommunistliku partei häälekandjad ja televisoonisaatjad selgitavad harilikule vene kodanikule vene sõjaväe Afganistanis olemist kui sõbralikku koostööd.

Kirjutistes ja pildis näidatakse kuidas vene sõjaväelased aitavad Afganistani talumehi viljakoristamisel, teede ehitamisel ja lastega sõbralikus jutlemises või mängus. Kõik see on osavalt manööverdatud ja jätab hariliku venelase teadmatusesse.

Kui kaua suudab partei salata tõelist olukorda, mis on ühenduses Afganistani okupeerimisega, jääb küsimuseks. Vene sõjaväe Afganistanis viibimist õigustab partei oma kohustusega kaitsta sotsialistlikku vennasriiki. Agressoritena nimetatakse Ameerika Ühendriike, Kommunistlikku Hiinat ja isegi Egiptust. Kuid ainukesed sõjaväelased Afganistanis on venelased.

Segakoori laulumatk Lääneranniku Eesti Päevadele

on ettevalmistuste osas jõudmas lõpufaasi. Ees seisavad veel kaks harjutust (16. ja 21. juulil) lisaks suve läbi iganädalati kestnud harjutustele. Kooriga on ühinenud ka mitmed lauljad teistest Toronto kooridest, tõstes lauljate arvu 68-le. „Pacific Western Airlines" lennuliini kasutades lennatakse kolmes grupis: reedel, 24. juulil kl. 20.00, laupäeval, 25. juulil kl. 8.00 ja kl. 20.00. Lend Vancouverisse kestab ca 6 tundi.

Vancouveris laulab koor jumalateenistusel pühapäeval U. Kook'i juhatusel, millele järgneb sõit bussidega Seattle'isse kus toimub majutamiseks registreerimine Üliõpilaste Ühiselamutesse McCarthy Residence Hallis.

XV Lääneranniku Eesti Päevad, 26. juulist — 1. augustini, toimuvad esmakordselt Seattle'is. Päevade avaaktus toimub esmaspäeval, 27. juulil kl. 15.00 ülikooli Hub West Ballroom'is.

Teisipäeval, 28. juulil esineb T.E. Segakoor iseseisva koorina vaimulikul kontserdil. Juhatab U. Kook.

Kolmapäeval toimuval laulupeol, algusega kl. 16.00, annab T.E. Segakoor esinevale ühendkoorile tunduva lisa, peaaegu kahekordistades lauljate üldarvu.

XV Lääneranniku Eesti Päevade ball, algusega kl. 19.00, on Washington Ülikooli ballisaalis neljapäeval, 30. juulil.

Rahvapidu (ühes laevasõiduga) algab reedel, 31. juulil kl. 13.00 Kiana Lodge'is, mis asub Port Madisoni Loode Ameerika Indiaanlaste maa-alal, „Kitsap Peninsula" mererannal, paaritunnilise laevasõidu kaugusel ülikoolist.

Peale loetletud kava on XV Lääneranniku Eesti Päevade kavas veel terve rida üritusi, nagu: tutvumisõhtu, Sõdurite ja Sõprade Pidu, igapäevased hommikupalvused, spordivõistlused, noorte maleturniir, noorte kontsert, „Säärane Mulk" — Eesti Rahvusteater Kanadas ettekandel, kunsti ja käsitööde näitus, akadeemiliste organisatsioonide koosviibimisi, loenguid, koosolekuid jne. jne.

TEADAANNE

Käesolevaga teatame, et

A. E. KERSON, Q.C.

on ühinenud advokaatide-firma

GREEN & SPIEGEL'iga

A. E. Kerson'i toimingud ja dokumendid on ühise firma valduses, kes on valmis kõiki asjaosalisi edasi teenima. Need, kes soovivad asjaajamist eesti keeles võivad pöörduda meie firmas töötava Kadi Liina Käis'e, B.A. M.A., LL.B poole.

GREEN & SPIEGEL
BARRISTERS & SOLICITORS
Suite 707, 390 Bay St. Toronto, Ont. M5H 2T6
Tel. 862-7880

Harvey Spiegel, Q.C.
Mendel M. Green, Q.C.
Marshall E. Drukarsh, B.A., LL.B
Carl van Houten, B.A., LL.B
Joel S. Guberman, B.A., LL.B.
Irving Fox, B. Com., BCL, LL.B

Inflatsioon Rootsis 13,4% aastas

STOKHOLM (EPL) — Tarbijahinnad on viimase kuu jooksul tõusnud 0,6 protsenti. Viimase aasta jooksul on need tõusnud 13,4%.

Väliskaubanduses on viimase kuu jooksul tekkinud ülejääk 0,7 miljardit krooni. Aasta algusest arvestades on ülejääk 1,2 miljardit krooni (möödunud aastal samal ajal oli puudujääk 2,6 miljardit krooni).

Õli ostmine Rootsi on viimase aasta jooksul vähenenud 31%.

Nädalakroonika

(Algus esiküljel)

☆ Prantsusmaa sotsialistlik valitsus kavatseb lõpetada giljotiini kasutamise hukkamistel. Samuti kavatsetakse lõpetada surmaotsuste täideviimine. Viimasena kaotas pea giljotiini all üks tööline 1977 aastal, kes mõisteti surma oma pruudi mõrvamise pärast. Seitse surmamõistetut ootavad vanglates otsuse täideviimist. Kui Prantsusmaal lõpetatakse surmaotsused, on Euroopas ainult kaks riiki, Kreeka ja Iiri, kus surmaotsused on kehtivad.

☆ **Endine SS leitnant Kurt Asche mõisteti Lääne-Saksa kohtu poolt seitsmeks aastaks vangistusse juutide töölaagritesse saatmises kaasaaitamise eest. K. Asche on 72 aastat vana. Kohtualune põhjendas oma parteisse kuuluvust töökoha saamiseks. Ta määrati Belgiasse kust ta süüdistuse alusel aitas välja saata 20.000 juuti.**

☆ Endine Argentiina president Isabel Peron vabastati viis aastat kestnud kodusest vangistusest. Ta lahkub Argentiinast Hispaaniasse kolmekuuse külastusloaga.

Trudeau ei suutnud mõjustada Reaganit

Kanada peaministri viimaseks külaskäiguks enne seitsme riigi valitsuse juhi kohtumist Ottawas oli kohtumine president Reaganiga Washingtonis. Nii nagu kohtumisel teiste tööstuslike maade valitsuse juhtidega, oli ka Washingtonis Trudeau peamiseks eesmärgiks võita Reagani poolehoid oma põhja-lõuna dialoogile ehk vähearenenud maade abistamisele enamarenenud ning rikaste põhjapoolsete rahvaste poolt.

Nagu Washingtonist teatatakse, ei lasknud president Reagan end mõjustada Trudeau poolt. Ta oli seletanud Trudeaule, et paarsada aastat tagasi Põhja-Ameerika oli samasugune arenematu maa, kui need keda Trudeau tahab abistada. Põhja-Ameerika on end töötanud üles visaduse, kokkuhoiu ja raske tööga. Kõik need võimalused edasiarenemiseks on olemas vähemarenenud maadel. Nendel maadel ja nendel rahvastel peaks olema tahet iseendid aidata ja selleks vaeva näha. Siis võib hakata nendele abi pakkuma.

Käesoleval juhul on tööstuslikel maadel küllalt sisemisi, majanduslikke probleeme. Oleks hea kui nendele probleemidele leitakse lahendus Ottawas.

N.

TÄNUAVALDUS

Toronto Eesti Püssi & Püstoliklubi oma väga hästi kordaläinud laskevõistluste puhul palub vastu võtta klubi juhatuse suurim tänu Tallinn Festivali juhatusel eriti esimees Jaak Järve, toetuse ja mitmekülgse abi eest.

Võistluse kohtunikud: J. Reinoja, A. Kontus, J. Vares, A. Oiling, H. Kivi, A. Kütti ja püstoli alal A. Tinits. Ajakirjad: H. Oja ja H. Raigna.

Ning kõigile võistlustest osavõtjaile.

Oleme teadlikud, et kogu eesti ajaloo ajal on laskeala eesti rahvale mitmel viisil olnud väga tähtis.

JÄLLE MÜÜGIL SUUR

J. SILVET

INGLISE-EESTI SÕNARAAMAT

1206 lhk.

Hind $36.00 — Postiga tellides $3.00 saatekulu

„MEIE ELU" talituses

958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
Tel. (416) 466-1951
466-1502

MEIE ÄRIS ON SAADAVAL RIKKALIKUS VALIKUS VALIK LILLI erisündmusteks ja tähtpäevadeks.
Samuti käsitöö kinkeesemeid —
KULLASEPA, MEREVAIGU-, KERAAMIKA-, NAHA ja PUUNIKERDUSE alal.
Kõneldakse eesti, läti ja inglise keelt.

MetroTorontoZoo
on nagu suur dshungel

Loomaaias nautige värsket õhku, ilusat loodust ja eksootilisi loomi.

- ☐ Sööge meie restoranides või võtke kaasa oma toidukorv.
- ☐ Tehke tutvust loomaaia personaaliga ja vaadake loomade demonstratsioone.
- ☐ Ratsutage kaamelil.
- ☐ Sõitke „Zoomobiilil" või „Domain Ridel".
- ☐ Avatud iga päev kl. 9.30 hom. — kl. 7 õ.

Pääsmed: täiskasvanud $3.50; pensionärid ja noored (12—17) $1.50; lapsed (5—11) $1.00; lapsed (4 ja nooremad) tasuta. „Strollers" ja ratastoolid saadaval.

T.T.C: Regulaar bussid (Scarborough 86 A) Kennedy allmaaraudtee jaamast.

Hwy. 401 East at Meadowvale Road.
(416) 284-8181, 284-0123 (recorded).

Üle 3000 looma tervitavad teid loomaaias.

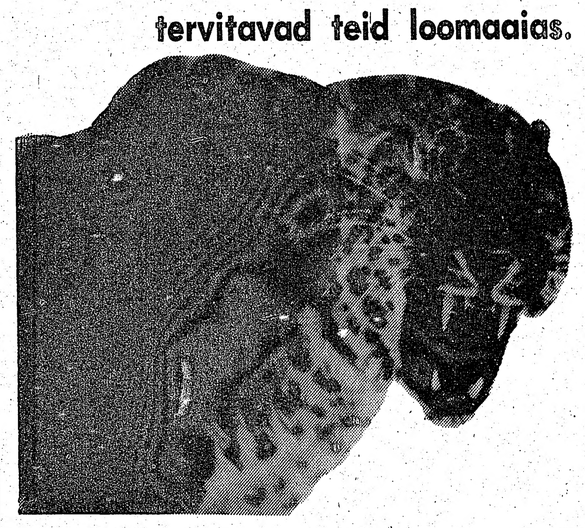

KILLAMÄNGUDE PROGRAMM 300 ESINEJAGA

Pidustustele oodatakse 3000

Killamängude ettevalmistused on jõudnud kõrgpunkti. Vaatamata suvise vaikuse saabumisele ühiskondlikus elus on Toronto Eesti Maja täis rahvast ja tegevust esmaspäeva õhtuti, sest käimas on Killamängude programmi harjutused. Suures saalis toimuvad rahvatantsu ja pidustuste massliikumise proovid, väiksemates saalides harjutavad meeskoor, rahvapillide orkester või maakondlikud grupid. Killamängude programmi peaproov toimub pidustuste eelõhtul, reedel, 7. augustil Moonstone'is. Kõike seda suurt ja mitmekülgset programmi juhib ning koordineerib energiline hiiu neiu Anne-Liis Tüll.

Nii päevane kui õhtune kava tõotab kujuneda mitmekülgseks rahvuslikuks elamuseks. Killamängud on rahvuskultuuri viljelev suurüritus iga kolme aasta järele, kus meenutame minevikku ja demonstreerime rahvuslikku ühtekuuluvuse tunnet. Looduslikult ilusad Moonstone mäeküljed ootavad eestlasi 8. augustil.

Killamängude üldjuhiks, peavanemaks on populaarne mulkide „maavanem" Johannes Vihma, kes arvab, et Killamängud õnnestuvad ülimalt, kui ainult vihma ei sajaks sellel päeval. Eraelus Johannes Vihma on eduka Artistic Woodwork'i asutaja ja osanik. Ta töötab ettevõttes direktorina kavandades Artistic Woodwork'i tulevikku ja produkte. „Meie Elule" antud intervjuus peavanem võtab lühidalt kokku mis on Killamängud ja mida nad tähendavad meile.

Killamängude siht ja mõte on elustada ja säilitada eesti rahvuskultuuri, rahvakombeid, laule, mänge ja nalju. Seda on kõige parem esile tuua meie maakondade kaudu, sest igal maakonnal on erinevus, omad kombed ja omad traditsioonid. Viimastel aastatel on edukateks koosviibimisteks ja pidudeks kujunenud maakondlikud kokkutulekud Toronto Eesti Majas.

Tahame noortele edasi anda ja nende teadvusse viia oma vanemate maakoha või sünnikoha mõistmise koos nende traditsioonide ja kommetega, et seda säilitada au ja uhkusega igas eesti kodus.

VANAD JA NOORED KOOS

Seekord jagavad Killamängude mõtet vanad ja noored koos ja noortele on antud täita pea-osa sellel pidustusel, sest meil on vaja uut indu ja hoogu, mis hoiaks rahva hinge noorena ja aitaks luua optimistliku ellusuhtumise tulevikku.

Süvendagu need Killamängud meie rahvuslikku vaimu ja ühtekuuluvust Eesti maa ja rahva parema homse nimel. Ükski võim ei suuda murda meie rahva elutahet — ainult suuremaks kasvab viha ja orjastajate vihkamine. Meie kilbiks ja mõõgaks on meie emakeel ja rahvuskultuur.

Erinevus nendel Killamängudel eelmistest on maakondade paigutamise osas. Seekord asuvad maakonnad üksteise läheduses, mis annab rahvale parema võimaluse teineteisega tutvumiseks ja erinevuste võrdlemiseks.

Päeval toimuvad tõelised Killamängud — rahvamängud, võistlused ja naljad, mis peetakse maakondade läheduses, millest rahval on võimalus osa võtta.

Ilusal lõuna-eestilikul maastikul on maakonnad metsa ääres sõõris, keskel asub Tallinn, kus toimub Killamängude pidulik avamine ja selle läheduses toimuvad päevased mängud ja esinemised.

Iga maakonna asukohta tähistab mingi sümboolne ehitus või värav, mille kõrval asub maakonna vapp ja lipuvardas lehviv Eesti lipp.

Ka maakondadel on oma kavad esinemiseks, kuid sellest vaigitakse ja iga maakond tahab välja tulla uue üllatusega. Suured ettevalmistused on kõigil käimas.

Pidupäeval töötab Tallinn-Tartu-Türi raadiojaam Elmar Pintson'i korraldusel mis toob rahvale üllatusi oma kommentaaridega.

Killamängude raamides toimub etnograafiline näitus Toronto Etnograafilise Ringi korraldusel Ene Runge juhtimisel. Filatelistide poolt on organiseeritud postkontor koos postitempli kasutamise õigusega. Postkontori, postitempli ja Killamängude mälestusmärgi valmistamise organiseeris Enn Mäeste. Jääb ainult loota, et Kanada post hakkab töötama, või muidu peame oma kirjad Killamängudelt kirjatuvidega ära saatma. Eesti Abistamiskomitee korraldab kinkeesemete müügilaua.

TOITLUSTAMINE

Rikkalik toitlustamine toimub seekord väljas barbeque stiilis, kus pakutakse tulel küpsetatud sea- ja lambapraadi, ribid, viinerid hapukapsaga ja noortele „hamburgerid". Einelaua korraldab Masters Buffeteria Tartu College'ist, mis on avatud kella 1—7-ni. Püütakse kõik teha, et toitlustamine läheks sujuvalt ilma ootamata.

Piduliste karastamiseks on Killamajas avatud baar Ontario seaduste kohaselt Gyaki esinduse abiga.

Pidustuste ajal viibivad kohapeal arstidena dr. Reet Vanaselja ja dr. Jaanus Marley. Õhtu tundidel teostab korravalvet Ontario politsei.

Killamängude pääsme hinna sisse kuulub maitsekalt koostatud kavaraamat ja meeldiv rinnamärk Killamängude embleemiga, mille kavandas kunstnik Jüri Punno annetusena Killamängude toetamiseks. Pidupäevale palutakse kaasa võtta oma istmed, kokkupandavad toolid, sest kogu programm toimub haljal murul. Loodame ja palume, et sel päeval vihmapilved kaugelt mööda lähevad.

Killamängude talgupäevad toimuvad laupäeval, 25. juulil Moonstone'is, et püstitada üld- ja maakondlikke ehitusi. Palume võimalikult palju inimesi osa võtta killatalgust, et maakonnad saaks tutvuda kohapealse olukorraga ja saada viimaseid juhtnööre. Iga abi ja töökäsi on teretulnud. Palju on tööd, kuid palju on veel teha, enne kui võime avada Killamängud '81, lõpetab Killa-peavanem.

Killamängude suurprogramm on koostatud Anne-Liis Tüll'i poolt. Õhtuses programmis aitab lavastajana kaasa Harry Mürk. Rõõmus naeratus palgel annab Anne-Liis Tüll ülevaate pidustuste programmist.

AVAMINE

Pidulik avamine toimub kell 12 sõõri-väljakul. Muusikalise saate eest hoolitseb skautlike noorte orkester Enn Kiilaspea juhtimisel. Avasõnad ütleb killa-pea-vanem Johannes Vihma. Palvuse peab piiskop Karl Raudsepp. Killamänge tervitab ja avab ametlikult Eesti Vabariigi aupeakonsul Kanadas Ilmar Heinsoo. Eesti hümni helide saatel kerkib sümboolse Pika Hermani torni sini-must-valge lipp.

Järgneb maakondade külastamised sõõri-väljakul, kell 2 algavad rahvamängud. Ametlik õhtusöök on kell 4, kuigi einelaud on avatud kella 1—7-ni. Killamängude pidulik õhtune kava algab kell 6 Killamäel, mille mõtteks ja teemaks on „Võid käia läbi Eestimaa" algab Killarongi saabumisega. Esinejate arvu hinnatakse 300-le. Luules, laulus, sõnas, tantsus rännatakse läbi Eestimaa. Killamängude pühalikuks kõrgpunktiks kujuneb palvelaul „Hoia Jumal Eestit" tuhandete kaasalaulmisel.

Kell 8.00 algab „Killapidu" Killamajas — tants eesti viisidel „Kaja" orkestri saatel.

Päevasest programmist võtavad osa Ritmika võimlejad, Eha Luik, Jõekääru noored, maakondlikud grupid oma maakonna programmiga. Rahvamängude raamides toimuvad maakondade vahelised võrkpalli ja köieveo võistlused. Võistlevad segameeskonnad, võrkpalli meeskonnas on 4 mest ja 2 naist, köieveo meeskond on 8 liikmeline, 5 meest ja 3 naist. „Hiidlaste hoki" mängule annab iga maakond ühe mängija. Võidukas võrkpalli meeskond võistleb pühapäeval läti meeskonna vastu. Päevases programmis on igasuguseid võistlusi ja ringmänge. Programmi läbiviimisel aitavad kaasa Erik Pahapill, Allan Luiker, Martin Jõgi, Madis Kreem, Piret Komi ja Kungla noored.

Ringmängude korraldamisel aitavad kaasa kõik maakondlikud pillimehed. Päevane programm lõpeb tuhandetesse ulatava perekonnavalsiga.

Killamängude programmist võtavad osa Toronto Eesti Meeskoori liikmed, rahvapillide orkester Roman Toi juhtimisel, Kungla rahvatantsijad, Virulaste ja Pärnakate koorid, Lindau Õed, Jaaniku lauluansambel, Kai Käärid'i tantsugrupp, Ritmika võimlejad, Jõekääru lastekodu noored, skautliku nooruse orkester ja palju noori näitlejaid eesti teatrite lavadelt. Killamängud annavad hea võimaluse noortel näha ja tutvuda sellega, mida õpitud eesti kooli maateaduse ja ajaloo tundides. Killamängud räägivad elavat juttu elavast eesti rahvast, lõpetab Anne-Liis Tüll. Ta ootab Killamängudele 3000 külalist.

elna

KUULUTUSED

palume talitusele anda KUNI KL. 8 ESMASPÄEVA ÕHTUL, et kindlustada nende ilmumine järgmises lehes.

Teile antakse abi OHIP'i preemiate tasumiseks.

Väikse sissetulekuga Ontario elanikele antakse abi OHIP'i preemiate tasumiseks. Eriti tuleks mainida, et seda summat on muudetud hiljuti avaldatud Ontario eelarves.

Kui teie aastane sissetulek üksikisikuna on vähem kui 8200 dollarit ja kui näiteks teie neljaliikmelise perekonna kogusissetulek on alla 14.000 dollari, siis olete kvalifitseeritud toetuseks, millega tasutakse teie preemiad osaliselt või kogu ulatuses.

Pensionärid ja sotsiaalabi saajad saavad senise tava kohaselt OHIP'i kindlustuse tasuta.

Parimaks mooduseks oma kvalifikatsiooni kontrollimiseks on kohaliku OHIP'i esinduse külastamine. Selle aadress on antud telefoni kataloogis siniste valitsusasutuste lehekülgedel.

Kontrollimine on vajalik, sest te võite kvalifitseeruda abile OHIP'i preemiate tasumisel kuigi te minevikus seda abi ei saanud.

Ministry of Health
Ontario
Dennis R. Timbrell, Minister

VILLEM LOHUARU — ERITI EDASIJÕUDNUD ETTEVÕTJA

„Financial Post" toob ära 8-se leheküljelise kirjelduse „Horseshoe Valley" suusakuurordist ja „Horseshoe Valley Time Share Lodges" ehitamistest ja leheküljelise kirjelduse Bill Lohuaru saavutustest Kanadas, nimetades teda Developer Extraordinaire.

Ta asus siia Eestist 1944 ja juba 1948-dal alustas paremate majade ehitamistega Toronto ümbruses. Ta oli huvitatud ka suusaaladest, leides maakaardil „Hungry Hollow" 1962. a. algul. Olles vaimustatud sellest kohast, ostis 2 100-aakrilist farmi, mis moodustas keskse osa tulevasest suusakuurordist. Ta ristis ametlikult selle ala ümber „Horseshoe Valley'ks", tegi 3 suusarada, ehitas 1/3 praegusest kuurordist ja pani käima ühe T-bar'i. Kõik avati juba jõuluks 1962.

Edasi vajas ta veel 1000 aakrit, mis aga kuulus 2-le Township'ile. Energiliselt tegutses Bill Lohuaru ja saavutas ühe suuremaist ja paremaist suusakuurortidest Ontarios.

Käsil on „Luxury Condo'de" ehitamine, ujulad jne.

Villem Lohuaru, 66 a., pärineb põlisest eesti talupoja soost, kes Kanadasse jõudes asus tööle majandusalal ja on koos perega jõudnud silmapaistvalt kaugele Ontario ühiskonnas.

Ta elutseb praegu Barrie linnas ja suured tulevikuplaanid „Luxury Condo'de" ehitamisel on viinud ta nime Kanada ja isegi USA ulatusse. Tal on partneriks 6 Barrie ärimeest.

M.K.

Laske isoleerida oma maja $30.00 eest „The Canadian Home Insulation Program'i" alusel — C.H.I.P.

Edmonds INSULATION & AND COMPANY LIMITED "We Dare to Care" Since 1947

Asjatundlik isoleerimine klaasvilla puhumisega.

Pööningu ventilaatorid.

Esindaja Torontos: ENN LIGE, tel. 425-0839

TORONTO EESTI ÜHISPANK

958 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6
465-4650, 465-4659

Pank avatud: Päeval 10:00—3:00 (esmasp.—reedeni)
Õhtul 5:30—8:00 (esmap. ja neljap.)

Ühenduses on jõud

LAENUD SOODSATEL TINGIMUSTEL KAASMAALASTELE

Informatsiooni saab pangast lahtioleku aegadel.

Kõik uued laenud on laenuvõtja surma puhul kindlustatud kuni $30,000 ulatuses ja jäädava töövõimetuse puhul kindlustatud kuni $10,000 ulatuses vastavalt kindlustuse tingimustele.

MOODNE KÖÖK EHATARELE

Ehatare kavandamisel ei ole ainult mõeldud elanike heaolule ja mugavustele vaid suurt rõhku on pandud ka teenistujate töötamistingimustele ja selleks tarvisminevatele seadmetele ja asetusplaanile.

Üheks tähtsamaks osaks selles asutuses on toitlustamine ja sellega on ka arusaadav, et on püütud köögis töötamine teha nii mugavaks ja efektiivseks kui vähegi võimalik.

Vastava eriala asjatundja S. Crozieri poolt kavandatud köögi sisseseade on moodsaim mis võib võistelda kõigi paremate hotellide köökidega.

Kõik on mehhaniseeritud ja võimaldab seal töötajail vähese energiakuluga oma ülesannete täitmise. Moodsad pliidid, külmutus, nõude pesemise masinad jne. on ainult mõningad mis aitavad kergendada töötajaid.

Serveerimise ala on hästi korraldatud ja võimaldab kiire ja takistusteta toidu kättesaamise.

Abistamiskomitee juhatus on arvestanud, et teenijaskond koosneb kaasmaalastest ja loodab nüüd, et vastava ala inimesed kasutaksid võimalust moodsa sisseseadega köögis töötamiseks.

Kohti on veel saada kokkadel ja köögitöölistel ning ettekandjatel osalise või täie tööajaga.

Euroopa kogemustega rätsep õmbleb meestele ja naistele ÜLIKONNAD — KOSTÜÜMID — MANTLID kvaliteet materjalid

OLD MILL TAILORS

7 Riverview Gardens (Bloor-Jane Subway Stn.) Toronto, Ont. M6S 4E4
Tel. 416/769-9535

Rudi H. Schneider

Eesti ja Ungari kirikumehi Soomes

HELSINGI (M.E.) — Soomet külastas hulk vaimulikke Eesti ja Ungari luterlikkudest kirikutest esimestel sõsarkirikute teoloogiapäevadel. Kavatsuseks on rajada tugevam sild nende vahel. Usuteaduse päevad toimusid Iisalmi linnas Kuopio lähistel ja eestlaste delegatsioonist võtsid osa neli vaimulikku eesotsas N. Eesti peapiiskopi Edgar Hark'iga. Ungarist saabus piiskop Zoltan Kaldy ja veel 25 kirikuõpetajat. Soome esindajaid oli kokku 60.

Ajalehtedele mainis Edgar Hark (just nagu möödunud suvelgi Oulut külastades), et ta olevat omade keskel: „Meid sidub hõimuvendlus, luterlus ja lähedane naabrus."

Hark viibis Soomes juba üheksandat korda ja ta ütles, et eesti noored teoloogia üliõpilased olevat väga huvitatud soome keelest, sest nad on saanud palju kirjandust Soomest.

Eesti ja Soome luterli'kudel kirikutel on tihedad sidemed, sest nad on olnud koostöös lauluraamatu komitees. Eesti luterlik kirik on saanud soomlaste poolt kutse saata üks teoloogiat õppija Helsingi ülikooli edasi õppima.

Eesti 1,2 miljonist elanikust kuuluvat veerand miljonit luterlikesse kogudustesse, kirjutavad ajalehed.

Peale peapiiskopi kuulusid eestlaste delegatsioonisse veel kirikuõpetajad Valdemar Ilja ja Kuno Pajula, kes muide külastas Oulut paar aastat tagasi. Neljanda esindaja nime ei avaldatud.

„Sari" ja „Mika" soosiknimed Soomes

Mood vahetub ka eesnimede andmisel. Momendil soomlastele meeldivad tüdrukute nimedest kõige rohkem Sari, Minna, Anne, Satu, Kirsi, Päivi, Tiina, Katja, Sanna ja Jaana. Poiste nimedest on esikohtadel Mika, Marko, Juha, Jari, Petri, Janne, Sami, Timo, Mikko ja Pasi. Tuhandest 0—15 aastasest tüdrukust on Sarisid 44% ja vastavalt Mikasid 54%.

600 SUVEPÄEVAL LONDONIS

LONDON („Meie Elu" kaastööliselt) — Traditsiooni kohaselt toimus tänavu 20. juunil Inglismaa eestlaste Suvipäev, arvult juba 29-s, Londonis. Kokku oli tulnud Porchester Halli mugavasse saali ligemale 600 kaasmaalast, kellele lisandusid paarsada tegelast. Pääsmed müüdi läbi IEÜ laekur E. Tarni poolt 350-ne ümber, nii et seekord vaevalt ots-otsaga kaeti saali üürimiskulud (£300).

Suvipäev algas lippude defileega noorte rahvatantsijate poolt, mida publik respekteeris püsti seistes. Laval üld-segakoor Ernst Luuk'i juhatusel laulis Enn Võrgu laulu „Kaunistagem Eesti kojad", mis on saanud tavaliselt Inglismaa eestlaste suvipäevade avataktiks. Lippude seas paistsid eriti silma Inglismaa Eestlaste Sõjaväelaste Koondise ja endise noortekoondise (nüüd IES-i) „Tuleviku" lipp. Teiste külaliste seas viibis kohal ka 7 eestlast Pariisist, kusjuures A. Siion laulis kaasa meeskoori koosseisus.

Järgnes avasõna Londoni Eesti Seltsi esimehelt H. Heinastult, kes ütles kaasmaalastele: „Tänane Suvipäev on taas ühendav lüli meie suvipäevade traditsioonides, mis toob meid kokku ülemaaliselt et näha kauneid rahvatantse ja kuulda rahvuslikku koorilaulu. Kuigi oleme jäänud aastailt vanemaks, tunneme siiski rõõmu ühistest pidupäevadest, et jätkata meie ühist kultuuripärandit ja harrastada emakeelt võõrsil. Meil peab olema kindlust ja lootust Eesti tulevikku". — Kirjalikult oli saabunud „südamlikud tervitused" Eesti Ühiskond Saksa Liiduvabariigis, Eesti Keskkomitee esimehelt Johannes Västrikult.

Avasõnale järgnes üld-segakoorilt (umbes saja laulja ümber) kolm laulu Ernst Luuk'i ja Astrid Miilmaa juhatusel.

„OH, KAUNIS SUVEPAEV"

Siis astus lavale noortegrupp IES „Tuleviku" lipu all, kelt on sisse lauldud juba teine heliplaat. Laulugruppi juhtisid Peter Sheldon ja õekesed Astrid ja Karin Miilmaa. Noortegrupi muusika kava oli üsna rikkalik. See algas A. Mändla „See mõte", millele järgnes L. Koidula „Teretamine". Repertuaarist „Vitamiin" esitati lauluke „Kaunis Suvepäev", mida laulsid Astrid ja Karin Miilmaa, Juhani Eistrat, Peter Sheldon ja Tasuja Sirel. Lõpuks P. Sheldoni ja T. Sireli gitarride saatel esitati A. Raudsepa „Tiina", mis seatud iisraeli rahvaviisile. Tamburiinil oli A. Säägi ja akordionil P. Sheldon.

Noored pillimehed võeti suvipäevlaste poolt vastu tugeva aplausiga ja lillede andmisel ei oldud kitsi. See on omaette suursaavutis kui heas, selges eesti keeles võõrsil üleskasvanud noorus esitab vanemale generatsioonile oma sentimentaalse igatsuslaulu „See mõte on kodumaa" (mida nad on kuulnud vaid vanemate suust!), kus juttu on „põllumehe viljakülvist" ja kodumaa on noortele „tükike pilvist taevast".

MEESKOOR VÕITLEB VANADUSEGA

„Tuleviku" ettekanded lõppenud, astus laululavale eesti meeskoor „Koit" Bradfordist Ernst Luuki juhatusel. Koori koosseis on tublisti kahanenud (arvult paarikümne ümber) ja üldiselt vananenud — enamikus pensionialised. Teiste hulgas laulab seal ikka veel kaasa 85-a. Aadu Sildaru, endine sõjaväelane Tartu 2. diviisi staabist. Noorte lauljate juurdekasv on minimaalne, peagu nullpunktis. Meeskoor esitas omase jõulisusega kolm laulu. Kuulajate keskel viibisid ka kaks endist koorijuhti — Enn Saluveer Cambridge'ist ja Leo Veski Leicesterist.

Viienda kavapunktina üld-segakoor Ernst Luuki ja Karin Miilmaa juhatusel esitas taas kolm laulu. Lisapalana koorid esitasid elavaviisilise „Tuljaku". Sellega oli Suvipäeva muusikaline osa läbi ja koorid lahkusid lavalt ja maestro E. Luukile ulatas üks väike tütarlaps lillekimbu „suure vaeva" eest, kes eesti muusikakultuuri harrastamise alal on ohverdanud palju oma vabast ajast. Ja nüüd pensionärina täidab veel kirikuõpetaja abilise kohustust.

Seekordne Suvipäeva kava oli hästi organiseeritud. Ilma pikema vaheajata järgnesid ühtejoont rahvatantsude esitamine. Esimesed rahvatantsud löödi hoogsalt sisse seitsme poistepaariga. Osa tantse esitati lõpuks ühendatud rahvatantsude rühmadelt (arvult paarikümne paari ümber). Kahjuks jäi teadmata põhjusel ära Bradfordi rahvatantsurühma „Kalevi" iseseisev esinemine. Selle asemel esines Leicesteri rahvatantsu rühm.

LEELUTAJAD

Teatavat elevust tekitas publikus noortegrupi Juhani Eistrat, Martin Schroder, Tasuja Sirel ja Toomas Vane), kus eeslauljaks oli Ants Aug, regilaulude leelutamine. Londoni Eesti Seltsi rahvatantsu rühm esitas kaks tantsunumbrit. Lõpuks esinesd ühendatud rahvatantsurühmad.

Rahvatantsude üldjuhiks oli Aili Eistrat Londonist, teisteks rühmajuhtideks Silvi Billington — Bradfordist, Malle Toom — Leicesterist. Uljateks pillimeesteks osutusid John Billington, Heino Läänemägi ja Donald Campbell.

„VENELASTE LUBJASED VILDID"

Rahvatantsud lõppenud, asus lavale Inglismaa Eestlaste Ühingu esimees ja „Eesti Hääle" toimetaja Väino Pärtel, kes talle omase patriotismiga ütles: „Meie laulukoorid ja rahvatantsijad andsid midagi eestlase südamele ja silmale. Oleme viljelenud oma rahvuskultuuri. Nägime rahvatantsijate pilti oma ilumeelele. Kuulsime noorte regilaule, mis meenutasid meie esivanemate leelutamist. Kui vaatame oma tulevikku, siis teame, et me kodumaa saab kord jälle vabaks, kust pühitakse minema Vene lubjaste viltide jäljed ja kodumaal taas võib õitseda vabadus ja lehvida sini-must-valged lipud." Kõneleja teatas, et tuleval suvel toimub Leicesteris Euroopa Eestlaste Laulupidu. Järgnes publikult „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm" ja inglise hümn.

JUMALATEENISTUS

Paarisaja kaasmaalase ümber siirdus Westbourne pargi baptisti-kirikusse, kus teenisid praost dr.theol. Jaak Taul, õp. A. E. Aaviksaar ja usuteadlane mag. Salme Aareandi. Orelil saatis kirikulisi Astrid Miilmaa.

Algliturgia pidas õp. A. E. Aaviksaar. Selle järele laulis meeskoor „Koit" E. Luuki juhatusel. Praost J. Taul luges ette jutluse aluseks piibliteksti 1. Moosese raamatust, 24-dast peatükist. Praost oma haaravas jutluses meenutas kirikulistele, millised sügavad piiblitõed on unustatud tänapäeva inimese poolt. Ida ja Lääs tõlgendavad piiblitõdesid erinevalt. Raudeesriide tagant tulevad kirikumehed väidavad tagasihoidlikult-ettevaatlikult: „Mis on võimalik teil, on võimatu meil." Midagi on viltu tänapäeva süsteemides ja valitsusvormides, olgu see kapitalism või kommunism, demokraatia või diktatuur. Meie ei süvene enam piiblitõdedesse. See on ettemääratuse õpetus, lõpetas praost oma suvipäeva jutluse.

Hiljem teatas ta traagilistest sündmustest Londonis — näitleja Liki Toona (Ernst Enno tütar) raskest halvatusest, kes pole võimeline enam rääkima ja kelle haigevoodi juures viibib ta tütar — kirjanik Elin Toona USA-st. Samuti Edgar Mann, kes viibib juba 9-ndat kuud halvatuna südameataki tagajärjel ratastoolil ja kelle eest hoolitseb üks katoliiklik vanadekodu. Samuti teatas praost „Eesti Kiriku" toimetaja praost Richard Koolmeistri surmast Rootsis. Selle järele usuteadlane mag. S. Aareandi luges ette kirikupalve.

Kirikus leidus külalisi Austraaliast, Rootsist ja Soomest, keda praost tervitas kirikukantslist.

Suvipäeva õhtune koosviibimine peeti Porchester Hallis.

ARTO

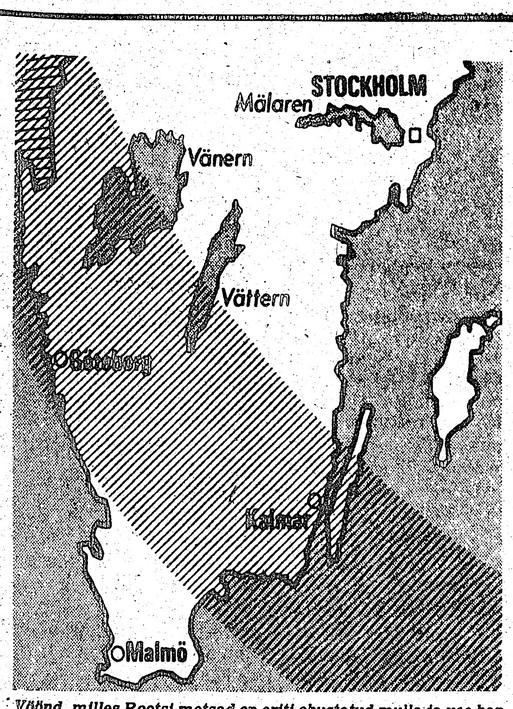

Võõnd, milles Rootsi metsad on eriti ohustatud mulla ja vee hapnemise tõttu.

HAPU VIHM SURMAB KA ROOTSI JÄRVI

Hapud vihmad, mis on surmanud hulk järvi Ontarios, teevad seda ka Rootsis.

Blekinge läänis on teostatud uurimus Rootsi metsade olukorra kohta, mis näitab, et olukord on maa ja veekogude pideva hapnemise tõttu lähenemas katastroofile. Eriti kehtib see Blekinge, Smålandi, Bohusläni, Västergötlandi, Dalslandi ja Värmlandi metsade kohta.

Lähema 20 aasta jooksul jätkub se hapnemise protsess, mille vastu on raske midagi ette võtta. Mõningaid järvi saab päästa lubja abil, okaspuumetsade vahele saab külida ja istutada lehtmetsi, mis on vähem tundlikud. Eriti tundlik hapnemisprotsessi vastu on mänd, järgneb kuusk.

Ka siis, kui õnnestub pidurdada väävlijäänete levimine Rootsi tööstusest, jätkub nende produtseerimine teistes tööstusmaades. Ainult 25% hapust väävlist, mis langeb maha Rootsis, pärineb Rootsist endast. Ülejäänud osa tuleb Poolast, Ida- ja Lääne-Saksamaalt, Taanist, Hollandist, Belgiast, Prantsusmaalt ja Inglismaalt.

Hapnemine mõjustab kogu elamismiljööd: veevarustust, põllu- ja metsamajandust, kalapüüki, vaba aja veetmist jne.

Hapnemine toimub üha kiiremas taktis ja ähvardab bioloogilise elu surmaga. See mõjub ka otse inimestele — põhjavesi rikneb, veetorud annavad mürgiseid vaseühendeid.

SULETEKID

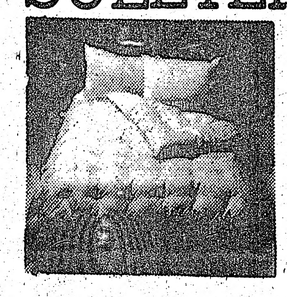

Ostke otse tööstusest suletekid, sulgvoodid, — padjad ja voodipesu. ★ Parandamine ja ümbertegemine.

MASTER DOWN PRODUCTS

4544 Dufferin St., Unit 25, Downsview (lõunapool Finch'i)
Telefon: (416) 638-2255
ja teine äri — 2311 Bloor St. W. (läänepool Runnymede)
Telefon: (416) 763-7326

NÄDALA VESTLUS:

KALA-RESTORAN „28 COCHRANE"

Atlandi ookeani rannik on kalasõprade paradiis ... „Mitte alati", ütleb Malu Betlem. „Teil siin St. Lawrence turuhoones näeb kümme korda enam mereande kui Newfoundlandis St. John'si linnas." Ta teab, mida ta räägib, sest Malu Betlem on seal kalarestorani omanik, kes isiklikult teeb sisseoste.

Kalurid annavad oma saagi merel üle kalalaevadele, kus see külmutatakse ja läheb edasi ekspordiks või konserveerimiseks. Tuleb kontakti pidada üksikute kaluritega ja käia rannas vastas, et saada värsket kala. Kauplustes meil on tavaliselt müügil vaid kolm kalasorti — peamiselt tursk. Aga osav kokk valmistab neist suurepärased toidud. Nii on ka kalarestoran „28 Cochrane" saanud hea nime. Ja kui välja tõsta mõnda alalist külalist, siis vist küll kõige tuntum on endine konservatiivide valitsuse majandusminister John C. Crosbie.

Muidugi praegusel opositsiooni finantskriitikul parlamendis on sentimentaalne side restoraniga, mis asub majas, mille ajalugu tihedalt seotud Crosbie emaga. Tema nimi — John Carnell Crosbie — viitab St. John'sis tuntud perekonnale kust pärineb tema ema. John Carnell oli tõllassepp ja linnapea, kes elas 1892. a. ehitatud stiilses patriitsimajas mis jagatud „Upstairs" ja „Downstairs". Tema pojal oli hiljem seal matusemaja kuni Malu Betlem ostis hoone ja avas restorani.

„Kuidas see juhtus?"

„Üks vehkleja soovitas."

See veidi imelikuna tunduv vastus saab sulaselgeks kui meenutada, et paar aastat tagasi Malu Betlem oli agar vehklemisõpetaja Ottawas. Töötades Kanada Lauatennise Ühingus ta harrastas vehklemist ja on praegugi instruktor ja rahvusvaheline vehklemiskohtunik.

Kuulnud, et St. John'sis on huvitav maja müügil, kuhu sobiks restoran, ta sõitis kohale ja ostis hoone. See asub südalinnas, 28 Cochrane St., ainult üks tänavavahe ON hotellist. Restoran rakendab personalina 12 isikut. Äri läheb hästi ja alustamine ei vajanud reklaami, sest linnas on vaid kolm paremat restorani. Juba „28 Cochrane" on omapärane ja veel enam aktsiaseltsi nimi „No Name Limited", mille ainuomanik on praegu Malu Betlem, kes alati on tundnud huvi kokakunsti ja vehklemise vastu (seekord selles järjekorras). Aga ta mõtleb ka aktsiate müügile ja partneritele.

„Alustasin kogemusteta, kuid mind julgustas Toronto vana tuttav tuntud restorani Fentons omanik — muidugi ka vehkleja."

MÜÜA

Täie-mööduline ehituse krunt 22.000 ruutjalga

SEEDRIORUL

Hind kokkuleppel, helistada collect igal ajal (416) 562-4247

Mineviku varamust

TARTU VOORIMEESTEST

Raamatus „Mõnda mineviku Tartust" (Tallinn 1972) on artikkel K. Päidi sulest „kadunud seisusest" — Tartu voorimeestest, mis oli tüüpiline näht Tartu linnapildis ja keda vanem generatsioon mäletab üsna hästi.

„Teated voorimeeste olemasolust Tartu linnas ulatuvad XII sajandisse. Kuna tol ajal oli linn ulatuselt veel väike, ei omanud sõiduvoorimehed sisetranspordis kuigi suurt tähtsust, küll aga vajati kauba- ja kraamiveol veovoorimehi.

Varasemaid teateid Tartu voorimeeste kohta on kirja pannud raehärra Gadebush, kelle andmetel alles 1637. a. kehtestat ühtsed vooriskäigu eeskirjad, mille aluseks olid Rootsis praktiseeritavad tavad.

1773. a. seati sisse tsunfti arveraamat, mida vaheaegadega peeti kuni 1828. Tsunfti koosolekuprotokollidest selgub, et sõiduvoorimeeste arv Tartus kõikus nimetatud ajavahemikul 30—35 vahel. Lühikestest sissekannetest nähtub, et tsunft tegeles liikmetele rahalise toetuse jagamisega. Vanemaks oli valitud Pedro Jahn, abideks Rebbase Jurry ja Maddize Johann — seega kõik eestlased. Protokollid aga kirjutati saksa keeles, kuigi enamus tsunfti liikmetest olid nähtavasti eestlased, nagu nimed Kärssa Peter, Podra Andres jt. näitavad.

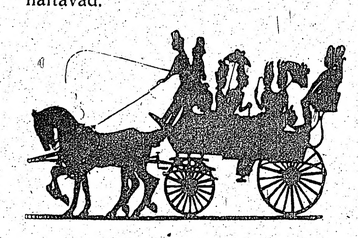

1812. aasta sõda tõi voorimeste arvus taas languse. Edasi järgnes aeglane tõus kuni sajandi keskel toimunud Krimmi sõjani ja pärast 1860. aastat jälle uus, hoogne tõus. Tänu eestikeelse ajakirjanduse tekkimisele on voorimeeste elu edaspidi hõlpsamini jälgitav. Kapitalismiga kaasnev linnamajanduse elavnemine kajastus ka voorimeeste arvu kasvus. Voorimehed ei pruukinud enam äärelinnas elada, ent nende paiknevusele jäid ikkagi määravaks Emajõe äärsed luhad, kus oli soodne hobuseid karjatada. Kui varem ei võinud voorimeheseisus enesele isegi paremaid riidesorte ülerõivaste valmistamiseks lubada, siis said nüüd paljudki neist jõukaks, koguni majaomanikeks. Voorimeestest madalamateks peeti mustusevedajaid ja kärumehi, kes teenisid voorimeestest vähem.

SÕIDUVOORIMEHED JA VEOVOORIMEHED

Selgepiiriliselt tuleb eristada sõiduvoorimehi veovoorimeestest. Viimasteks olid suuremalt jaolt talupojad, kelle üheks mõisakohustuseks kuulus vooriskäimine ja kes läbisõidul peatusid sageli linnades.

Lõuna-Eesti mõisatest veeti Tallinna, Peterburi jt. linnadesse peamiselt piiritust. Selline killavoor, nagu rahvas teda nimetas, nägi üsna omapärane välja: kuni paarkümmend hobust vaatidega reas, opman ees, kubjas voori keskel ja aidamees taga lõpus. Päeval tuli kogu aeg jalgsi ree taga käia ja hobuseid mäkketõusul abistada. Kui aga juhtus postvanker vastu tulema, pidi vooriline tee vabastama ja kas või kraavi sõitma.

Ligikaudu samasugused sõidutingimused olid linna veovoorimeestel. Nende kaudu toimetati linnast linna isegi meie vanemat kirjasõna, nagu 1784. aastal kooliraamatu 1. jagu Tartust Tallinna, mille eest voorimees teenis 3 rubla ja 90 kopikat. Veovoorimeheks oli maalt tulnud talupojal hõlpus saada. Ta sai kodunt kaasa vankri ja hobuse ning võis juba järgmisel päeval tööd saada. Kuid sõiduvoorimeheks hakata polnud nii kerge, siis tuli muretseda troska, mis aga maksis mitme hobuse hinna. Paljud alustasid vanemate voorimeeste juures sõidupoistena, et ajapikku endale ise vooritarbed muretseda. Voorimeeste hakanute hulgas oli rohkesti talupoegi Krüüderi, Kuuste ja Kudina vallast Viljakamate põllumaadega aladelt oli tulijaid vähem. Linna elama asumisel oli määravaks muidugi kõrvalruumide (tall ja vankrikuur) olemasolu, samuti loodusliku heinamaa lähedus. Näib, et enam asustasid voorimehed Anne luhaga külgnevat linna kaguserva ning Karlova mõisa ja Emajõe vahelist ala.

Voorimeeste töö oli raske. Kutsaripukil istudes polnud nad tuule ega vihma eestki kaitstud.

Voorimehe teenistus polnud kaugeltki kindlustatud. Suurem sissetulek oli pühade ajal, mil päevas võis kuni 10 rubla saada, kuid argipäeval ulatus päevateenistus paarile-kolmele rublale.

VOORIMEHE VORMIRIIETUS

Voorimeestelt nõuti puhtalt riideskäimist, samuti pidid puhtad olema troska ja hobune. Karistuseks võis määrata kuni 10 rubla trahvi või 3 päeva aresti. Ka ei tohtinud sõites pori pritsida. Õnnetuste vältimiseks oli keelatud kiiresti kihutamine.

Sajandi lõpul esines voorimeestel juba vormiriietus, mida võis politsei loal kanda mustervoorimees. Peakatteks oli suvel nahast valmistatud tugeva sirmi ja randiga müts. Tavaks oli heleda särgi kandmine, mille peal oli kahereline kuub läikivate vasknööpidega ja kollaste paeltega mõlemal kraenurgal. Jalas kanti kroomnahkseid säärikuid. Tuule eest kaitses tihedast riidest tume hõlst, mis le õlgade asetatud. Mitu korda aastas koguneti kokku ja peeti seltsi pidu, milleks sõideti kas Mõllatsile, Valgeristi või Kvissentali. Harilikult oli see suur joomapidu, kus viina ja õlut joodi korvide viisi. Seltsielu oli voorimeestel sajandi lõpul mõnevõrra soikunud, kuigi oma lipp oli neil olemas. Vaesemad voorimehed ei jõudnud endale vormiriideid ja kollase paelaga mütsi muretseda. Nad lasksid käibele pilkeloo, et kollase paelaga mehed olla varem vangis istunud.

Voorimehed tundsid linna elu hästi, kuna kutsaripukist avanes „avar vaade" kõikjale. Et sõitjateks oli rohkesti muulasi, tegi ajaleht „Virulane" ettepaneku voorimeestele võõrkeeli õpetama hakata. Ent samas lisas: „Tõsi — ja mis peale (nende) lastele võeraid keelesid tarvis läheb, vastamisi sõimamiseks on emakeel hea küll. Kui teine pool sellest aru ei saa, tõmmaku kiviga. Õpetame aga võera keele nendele noores eas kätte, siis on selleks ajaks ammugi juba ununenud kui aeg voorimeheks oleks hakata."

Rootsi turistid voorimehega lõbusõidul 1931. a. Tallinnas.
Foto — J. Säägi

TÖÖPÄEV JA HOBUNE

Voorimehe tööpäev algas kella kuue paiku hobuse söötmise ja jootmisega. Kell 8 mindi välja, sõidus oldi kella 16-ni. Kui tallis oli mitu hobust, oli päevasel sõidul parem hobune. Pealelõunase mõnetunnise puhkuse järele mindi uuesti välja ja siis kestsid sõidud südaööni. Rikkamad voorimehed palkasid endale sõidupoisse ja ettevõtja käis ise väljas ainult suuremate pidude aegu. Maarja kiriku juures elanud keegi Postinimeline voorimees, kellel olnud koguni 36 hobust ja tallidki mitmel pool linnas laiali. Sammleril Pikal tänaval oli kaks talli, kummaski kaheksa hobust. Lootuse tänaval Viidikal 12 hobust, samuti Naelapeal. Kuid enamuses oli hobuseid üks kuni kaks.

Hobune pidi olema rahulik, keskmise välimikuga. Kergemad ratsahobused voorimehele ei sobinud liigse temperamendi ja nõrga konstitutsiooni tõttu. Munakivi tänavatel jäid neil esijalad kõveraks, seetõttu oli sobivamaks laadalt ostetud põllutööhobune, kes kuni kümme aastat sõidu vastu pidas. Et hobusel libedaga parem käia oleks, lasti seppade juures alla panna nöörrauad, milles pigitatud nöör soones asus. Levima hakanud hobusevarguste vastu kehtestati veoloomadele passide sisseandmise kord. (Järgneb)

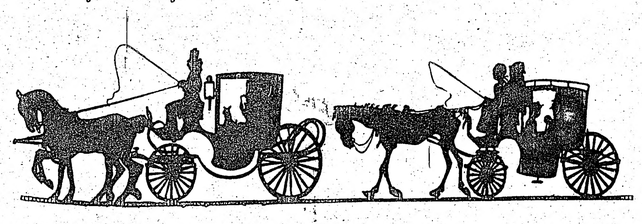

Eestlane viib Rootsist maju Floridasse

Kes oskas ette kujutada, et Ölandi maju on võimalik Floridasse müüa. Ometi teeb seda Juhan Tarve.

— Huvi nende vastu on suur, jutustab Tarve kohalikus lehes. Ma tulin just sealt tagasi ja neile meeldis meie turbakatus. Kui katuse sisse ehitada kastmissüsteem, hakkab rohi seal kasvama ...

Läänerannikul olid kõik kohad ekspluateeritud ja kallid. Seetõttu langes valik USA idarannikule. Florida idarannikul leidis Tarve firma, millega ta arendab koostööd.

Juhan Tarve on elanud põnevat elu, kirjutab „Ölandsbladet". Umbes 20-aastasena saabus ta Rootsi pärast Teist maailmasõda. Siin töötas ta metsas, raudtee ehitamistel ja kingsepana.

Kord puhkusel Kanaari saartel ostis ta 10 hektarit kõrbe. Seal ehitas ta kiiresti mitu hotelli ja bangalot. Pärast seda kolis ta perekonnaga Londoni, kust ta hiljem pöördus Rootsi tagasi.

EPL

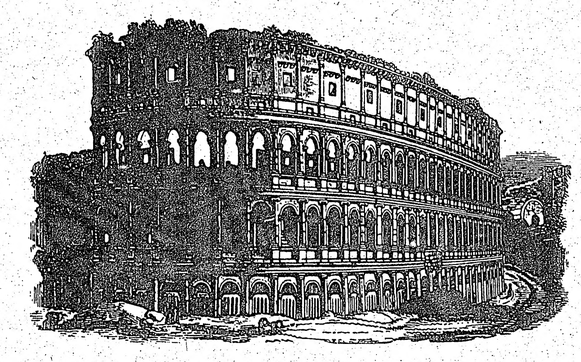

Arhitektuuri ajaloost

VANA-AJA SEITSE MAAILMAIMET

Üsna ammu — ja juba enne meie ajaarvamist — lõid vana-aja leidurid keerulisi niisutussüsteeme ja ehitasid laevu, milledega võis teha pikki merereise. Samuti oskasid nad püstitada sildu ja rajada tunneleid. Üheks antiiktehnika suurepäraseks näidiseks oli veejuhe Samose saarel. Kuid me tunneme ka muistsete meistrite valmistatud peeneid arstiriistu. Lisaks leiutasid antiikmeistrid vesiratta ning valmistasid mitmesuguseid vee- ja päikesekelli.

Kõige suuremat edu saavutati siiski kujutavas kunstis ja arhitektuuris, kus egiptuse ja kreeka meistrite oskused seisid haruldaselt kõrgel tasemel, sest just need kaks kunstiharu koondasid endasse kõik oma ajastu teadusliku ja tehnilise mõtte saavutused. Selle tõttu ka paljud tolle aja ehitusmeistrite tööd on veel meiegi päevil kuulsad kui ületamatud arhitektuurinäidised. Nii on ka vana-aja seitsmest maailmaimest viis ehitised ja kaks raidkunsti näidised.

Kui küsime, millal üldse tekkis seitsme maailmaime mõiste, siis vastuse leidmine on võrdlemisi raske. Antiikautorite teoseis hakatakse seitsmest imest rääkima alates III sajandist enne Kristust. Arvatavasti tekkis seitsme kõige tähelepanuväärsema kunstiteose esiletõstmise idee just sel perioodil. Seda, kes nad esimesena välja valis, pole võimalik kindlaks teha, pealegi toimus valik ajapikku, kus ühed imed vahetasid välja teisi. Seetõttu esinebki antiikautoreil üksteisele vastukäivaid andmeid.

Seitsme ime täieliku loetelu esitab meile kreeka poeet Antipatros Sidoni linnast (elas II—I sajandil e.Kr.) ühes oma epigrammis, milles ta ütleb: „Nägin su müüre, suur Baabülon, laiu, et vankriga sõida. Näinud olen ka Zeusi Olümpia külas, vaadanud Baabüloni rippuvaid aedu ja Heliose tohutut kolossi, ja püramiide, mille loonud kestev raske vaev. Tunnen Mausolose hiigel-hauakambrit, ent kui ma nägin Artemisele pühendatud pühakoda, mille katus pilvi riivab, siis kahvatas ta kõrval kõik, sest väljaspool Olümpost ei kohta päike kuskil sellist ilu."

Palju väärtuslikke ja huvipakkuvaid andmeid vana-aja seitsme maailmaime kohta esitab rooma teadusemees ja kirjamees Plinius Vanem (elas I sajandil) oma teoses „Looduslugu". Selles ta kirjeldab Rhodose kolossi ja Efesoses asuvat Artemise templit. Lisaks arvab ta seitsme ime hulka ka Pharose saare tuletorni, kuid jätab märkimata Baabüloni müürid. Üldse märgitakse mitmes teoses rippuvate aedade asemel Baabüloni müüre ja Pharose saare tuletorni asemel sageli ka Aleksandria raamatukogu. Mõned esitavad imedena ka veel Zeusi altari Pergamonis. Rooma ajal arvati seitsme ime hulka ka kuulus amfiteater Colosseum.

On loomulik, et selles pole midagi imestamapanevat, sest vanad meistrid lõid suurepäraseid teoseid niivõrd hulgaliselt, et inimene, kes tahtis neist kõige ilusamaid välja valida, seisis paratamatult, raske probleemi ees. Nagu rippuvad aiad, nii olid ka Baabüloni müürid seda väärt, et neid imede hulka arvata.

Kuid ka teaduse ja kunsti keskusena esinev Aleksandria raamatukogu, kus oli mitusada tuhat ürikut, kuulus kahtlemata oma aja imede hulka.

Meie päevini on säilinud Bütsantsist pärineva Philoni teos „Seitsmest imest", kus valik on sama, mis Sidoni Antipatrosel. Raamatus on iga ime kohta toodud üksikasjaline kirjeldus. See puudub ainult Halikarnahhose Mausoleumi kohta, sest käsikirja lõpuosa on kaduma läinud.

Egiptuse papüüruste hulgas avastati ürik, mis kujutab endast Vana-Egiptuse koolides (umbes 22 sajandit tagasi) kehtivat õppekava. See ürik näitab, et õpilased pidid tundma seaduseandjate (näiteks Soloni), maalikunstnike, skulptorite, arhitektide (nende hulgas Artemise templi ja Halikarnassose Mausoleumi loojate) ja ka leiutajate nimesid. Edasi tulevad suuremad saared, mäed, jõed ja — seitse maailmaimet.

Kõige sagedamini arvatakse muinasautorite teostes seitsme ime hulka kuuluvaiks Egiptuse püramiidid, rippuvad aiad Baabülonis, Artemise tempel Efesoses, Zeusi kuju Olümpias, Halikarnassose Mausoleum, Rhodose koloss ja Aleksandria majakas.

Meie ajani on säilinud ainult püramiidid, kõik teised on hävinud. Neist, mis hävisid, suudeti väljakaevamiste korras päevavalgele tuua Halikarnassose Mausoleumi ja Artemise templi varemete osad. Püramiidide kohta üteldakse vana-aja teoseis, et need olevat käsitsi tehtud mäed, millede kohta esimese kirjelduse avaldas Halikarnassosest pärinev Vana-Kreeka ajaloolane Herodotos, kes V sajandil e.Kr. külastas Egiptust. Samuti pärineb Herodotoselt Baabüloni linna kirjeldus.

Halikarnassose Mausoleum oli tempel-hauakamber, mida kroonis 24 astmest koosnev marmorpüramiid. Rhodose koloss oli päikesejumal Heliose kuju, mis 70 küünart (umbes 35 m) kõrge. Selle kolossi hävitas maavärisemine aastal 220 enne Kristust. Aleksandrias väärisid tähelepanu tuletorn (umbes 120 m kõrge) ja raamatukogu, mille hoidlad sisaldasid umbes 0,5 miljonit papüüruserulli, nende hulgas ka hindamatuid väärtusi, nagu Muinas-Kreeka suurimate dramaturgide Sophoklese, Aischylose ja Euripidese tragöödiate käsikirjad. Tuletorni kuplil seisis ligi 7 m kõrgune Poseidoni pronkskuju. Kuplit, mis kattis tuletorni kolmandat (tule) korrust, hoidsid ülal poleeritud graniitsambad.

Tänapäeva maailma-arhitektuuri entsüklopeedias üteldakse, et Baabüloni kuulsate müüride ja rippuvate aedade loomisel õppisid arhitektid arvutama kunstlike aedade tohutut raskust ülal hoidvate võlvkaarte kandejõudu. Artemise templi osas märgitakse, et kirjeldust templi looja Hersiphronise töövõtetest on võimatu mahutada isegi paksudesse raamatutesse, sest neis on midagi sellist, mis ületab kõike looduses ettetulevat. Sellele lisab kokkuvõtte, et „üldse need seitse mälestusmärki, mis kehastavad vana-aja kõige arenenumate maade kultuuri kõige väljapaistvamaid saavutusi, on igati väärt kandma maailmaime nimetust, ja eriti veel selle tõttu, et nad loodi inimese mõistuse ja kätega."

Abiks perenaisele

TAIMEVÄRVIDE KASUTAMINE

Läbi aegade on värvimine olnud tähtis ja igal värvimeistril on oma saladused, kuidas niimitut värvi kui võimalik värviainetest saada. Juba aastatuhandeid enne Kristust oli punane värv tähtis kaup. Tuhandetest teokarpidest sai raasukese värviainet, purpurit, mis oli väga kallis ja nõutud aine (punane).

Leiud Orientis näitavad, et juba pronksajal kasutati indigot sinise värvi valmistamiseks (indigofera tinctoria) ja krappi (rubia tinctorum), mille juured annavad punaseid värve.

Kuna need värvid alguses ei kannatanud päikesevalgust, töötasid alkemistid sellega, kuidas värvide vastupanuvõimet pleekimise vastu tõsta?

Kõige tähtsam avastus oli: kui lisada teatud ebaorgaanilisi aineid värvilahule, näiteks aluniiti, sai püsivaid värve.

Pärast Ameerika avastamist hakati Mehhikos korjama täisid (Dactilopius coccus cacti), mis muutusid kõige hinnatumaks punaseks värviks ja tähtsaks kaubaks. Värvi kutsuti gobelinscarlet, sarlakpunane, tänapäeval koochenill.

Umbes 1850 tulid sünteetvärvid ja värvimine kui käsitöö kadus kahjuks. Sünteetvärvid lõid välja kõik mahedad värvid, mis taimevärvidega oli saadud.

Viimastel aastatel on aga jälle hakatud kasutama taimevärve, eriti villase lõnga värvimiseks. Teisi materjale nagu linast lõnga ja puuvilla saab ka taimevärviga värvida, aga see on keerulisem ja värvid jäävad kahvatuks.

Villa värvimine on huvitav ja värvid tulevad iga kord isesugused. Taimevärvidega värvimine on kultuur, mis on kadumas, aga rohkem ja rohkem inimesi hakkab selle vastu huvi tundma.

Värvimine pole nii keeruline protsess kui võib arvata. Siiski on sellega seoses momente, mis tuleb hoolega läbi viia — näiteks pesemine ja peitsimine — et värv korralikult ja ühtlaselt külge hakkaks.

PEITSIMINE

Peitsimiseks kasutatakse eri kemikaale, mis mõjutavad, et värv hiljem värvimisprotsessi juures lõnga fiibritega korralikult ühendub. Kõige rohkem kasutatakse aluunit, kroomhapet, kaliumi, tinasoola, vasevitrioli ja raudvitrioli. Veel on olemas abiaineid nagu viinakivi ja kaaliumkarbonaat. Nende peitsimisainetega saab varieerida värviskaalat ja saada värvirikkust ühest värviainest, mis pärit samast taimest.

Lõngad, mis on eri peitsidega käsitletud, saab samas värvilahus värvida, selle moega saab eri värvitoone. Et veel värviküllust laiendada, saab kasutada valget, halli ja tumehalli lõnga.

Peitsimine võtab tund aega 90 kraadi juures ja lõngu peab hoolega pöörama — muidu võib värv hiljem laiguliseks jääda.

Kuidas mõjuvad kemikaalid värvidele:

ALUUN (kaaliumalumiiniumsulfaat): kasutatakse õige sageli, kuna see toob esile taimevärvi puhta ja loomuliku värvitooni.

KALIUMDIKROMAAT: kroomhappe kalium, teeb kõik värvid pruunimaks.

TINASOOL: stannokloriid, kasutatakse koos viinakiviga ja teeb kollased ja punased värvid hästi eredaks ja hiilgavaks.

VIINAKIVI: kasutatakse koos aluuniga, et värv paremini lõnga külge hakkaks. Pärast värvimist saab kasutada kas raudsulfaati või kasutada raudkatelt lõnga keetmiseks, siis muutub värv hallimaks ja tumedamaks. Et kollaseid värve rohelisemaks ja punaseid pruunimaks teha, saab vasksulfaati kasutada või keetmise ajal vaskkatelt.

Taimevärvide skaala koosneb peamiselt kollastest, kollakasrohelistest, kollakaspruunidest ja pruunidest värvidest. Eri peitsimisega saab neid varieerida rohelisemaks, hallimaks või tumedamaks. Kõikide taimedega ei saa värvida pidevaid värve. On olemas retseptiraamatuid, kus tavalised alalist värvi andvad taimed on sees. (Näiteks: Hilkka Råbergh, Färga garn och tyg, ICA:s bokförlag).

Millal taimi korjata?

Puulehed annavad tugevat värvi, kui nad on täiskasvanud ja rohelised. Taimelehed just enne õitsemist. Juured ja puukoor tuleb kevadel korjata ja lasta kuivada. Kuuseoksi, käbisid ja samblaid saab aasta ringi korjata. Käbid peavad eelmise aasta omad olema.

Kui palju taimi peab korjama? Vaatame mõnda retsepti.

KASELEHTEDEGA VÄRVIMINE

100 grammi lõnga kohta 600 grammi värskeid kaselehti korjata. Keema panna koos viie liitri veega. Keeta tund aega, söeluda. Lasta jahtuda kuni 40—50 kraadini, vajaduse puhul vett juurde panna. Peitsitud lõng lisada ja soojendada kuni 85—90 kraadi, kogu aeg liigutades. Keeta tund aega, korralikult segades. Lasta jahtuda. Korralikult pesta ja loputada vees äädikaga. Kuivatada õhulisel kohal, kuid mitte päikese käes.

Kui lõng on peitsitud aluuniga ja viinikiviga on see kollane.

SIBULAKOORED

100 grammi lõnga kohta on vaja 70 grammi kuivi sibulakoori ja viis liitrit vett. Koored keeta 45 minutit. Edasi teha nagu kaselehtedega. Saab väga ilusaid kollakas-oranzhe toone.

Punaste värvidega värvimiseks kasutatakse nüüdki veel krappi (rubia tinctorum), mis on juur ja mida saab apteegist osta. Annab kollakaspunast värvi. Koschenillist (coccus cacli) saab sinakaspunaseid ja roosa toone.

Sinist värvi saab indigost (indigofera tintoria), mis kasvab Aasias, Aafrikas ja Ameerikas ja on ajaloo kõige väärtuslikum värv. Taim sisaldab värvivat substantsi indigotiini, mis käärimisega eraldatakse, eemaldatakse ja müütakse pulbrina. Kuna indigo ei lahustu veega, siis tuleb kasutada kangemaid aineid nagu naatriumhüdrosulfiiti, nuuskpiiritust ja naatriumhappeleelist. Seetõttu on indigovärvi eraldamine keeruline. Kui lõnga värvilahus käsitleda, on see rohekasvalge, aga kui lõng välja võtta ja õhk juurde pääseb, oksideerub lõng ja muutub siniseks.

Rohelise värvi saamiseks peab kollast lõnga indigos värvima, lillat lõnga saab kui punast indigos värvida. Musta lõnga on raske saada, aga kui kaua aega katsetada, saab võib-olla ka väga tumedaid värve.

RIINA NOODAPERA-SKOGLUND (EPL)

Liti äri

Downtown Wools Arts & Crafts

9 Queen St. E. Toronto (Yonge juures) — Tel. 368-5011

Meil on rikkalikus valikus importeeritud lõngu, iceland lopi lõng, alpaca, anchor needlepoint lõng, kroy lõng j.t. Sobivad varrastel ja kangastelgedel kudumiseks, põimimiseks, heegeldamiseks, tikkimiseks ja sõlmimiseks (macrame).

SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KASITOOKS MUSTRIGA ☆ Kanvaa mitmes värvis ☆ SOODSAD HINNAD.

Avatud: esmasp.,—kolmap. 9—6, neljap., reedel 9—8, laup. 9.30—4.

Meie teine äri: 674 Broadview Ave. Tor. — Tel. 469-2005, kell 3—5 p.l.

Shoppers Drug Mart – Morningside Mall

Prescriptions ☆ Patient Record System for Senior Citizen ☆ Kojutoomine

T. GUDOFSKY DRUGS LTD

255 Morningside Ave., West Hill, Ont. M1E 3E6 — TEL. (416) 281-3000

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII

Akende asendamine thermo-akendega. ☆ 5 tollised veerennid kuues värvis. ☆ Räästaaluste katmine.

Keldri akendele: sissemurdmise vastu metallkaitsed.

Tasuta hindamine. Helistage päeval töökoda tel. 832-2238 kl. 7.30 hom. — 4.30 p.l.

OSSO INVESTMENTS INC.,

10335 Keele Str., Maple, Ontario L0J 1E0

TIM'S AUTO BODY LTD.

24—28 Howard Ave. Toronto, Ont. M6R 1V5

Tel. 533-8451

AUTODE PARANDAMINE ☆ TAIELIK MOOTORI JA TEISTE MEHAANIKA TÖÖDE PARANDUS ☆ VÄRVIMINE ☆ TUNE-UPS ☆ ARAVEDU Lic. Mehaanik Sõbralik teenindus ja nõuanne

Filtsos Brothers & Associate

AGNES HILDEGARD KALA

mälestavad leinas

JAAN SOTNIK perekonnaga
MAIE MARI SOTNIK-HEINRE perekonnaga
TIINA SOTNIK WOODS perekonnaga
ERNA KURRIS
JUHAN KURRIS

ARMAST

AGNES KALA

mälestavad leinas

MIHKEL ENNO
LINDA LÄTT

ARMAST

ANTS KERSON'IT, Q.C.

mälestavad sügavas leinas

KUSTAV ja AINO KURG

KIRIKLIKKE TEATEID

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS

Kirik: Redeemer Lut. Kirik, Bloor & Indian Rd.

Op. T. Nõmmik
901 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478 ja 1-527-0410

Pühapäeval, 19. juulil kell 11 hommikul KALMISTUPÜHA York kalmistul sektsioon „N", kell 11.45 sektsioon 16.

Pühapäeval, 26. juulil kell 11 hom. VALIJUMALATEENISTUS perekond Hõbe talus, Hwy 48 — Royal Beach Rd.

OPETAJA KONETUNNID: igal neljapäeval kell 18.00—19.30 omas kodus 501 Davisville Ave., Toronto, ning iga esmaspäeval kell 18.00—19.00 Hamiltoni kiriklas, 3 Mapleside Ave., Hamilton, tel. 527-0410.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.

Jutl. Kaljo Raid

36 Bards Walkway, Willowdale, Ontario M2J 4T9
499-6488

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPAEVAL

Laupäeval, 18. juulil kell 4 pl. VABAÕHU JUMALATEENISTUS Royal Beachis Hõbe farmis. Kõneleb K. Raid.

Pühapäeval, 19. juulil kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõneleb K. Raid. Vokaal-duett J. & K. Medri. Kell 6 õ. KUULUTUS-KOOSOLEK. Tunnistused.

1.—3. augustini VAIMULIK TELK-LAAGER Kiviojal.

TORONTO EESTI AP.-OIGEUSU KOGUDUS

Praost E. Lepik. Tel. 1-519-941-4309
RR 5. Orangeville, Ontario

Pühapäeval, 19. juulil kell 12 päeval ühine JUMALATEENISTUS Vana-Andrese kogudusega praost Lepiku talus Mono Mills'is. Teenivad ülempreester E. V. Velleso, õpetaja A. Taul, kandidaat A. Roost ja praost E. Lepik. Laulab koguduse laulukoor G. Raagi' juhatusel. Laululehed. Jälgida lehes ilmunud teejuhiseid. Toitlustamise eest hoolitseb koguduse naisring.

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS

817 Mt. Pleasant Rd., Toronto M4P 2L1

Kiriku telefon 483-5847

Õp. Oskar Puhm

84 Dinnick Cres., Toronto M4N 1L8
telefon 483-4193

Pühapäeval, 19. juulil JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul. Teenib koguduse õpetaja.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 26. juulil kell 11 hommikul. Teenib Usuteadusliku Instituudi õpilane Tiit Tralla.

ÕPETAJA KONETUNNID: teisipäeviti ja neljapäeviti kell 6—8 õhtul.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS

Stone Church,
45 Davenport Rd.

Pastor Allan Laur

141 Clark Ave. Unit #50,
Thornhill, Ontario
L3T 4P4
Tel. 889-8178

Pühapäeval, 19. juulil kell 2 pl. JUMALATEENISTUS. Aldor ja Allan Laur. Laulugrupp „Laurid". Duett-laule Evert ja Ingrid Söderholm'ilt. Lapse õnnistamine.

Teisipäeval, 21. juulil kell 7 õ. PALVEÕHTU.

Laupäeval, 25. juulil kell 7.30 VABAÕHU JUMALATEENISTUS Jaan Seppa suvekodus Collingwoodis. A. Laur. Laulus ja muusikas Ingrid ja Evert Söderholm ja külalisi Rootsist.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS

Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.

Op. Andres Taul

17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 19. juulil KOGUDUSE VÄLJASÕIT praost Emanuel Lepiku tallu. Jumalateenistus kell 12 päeval. Võimalus ilusas looduses jalutada, ujuda ja tennist mängida.

Pühapäeval, 26. juulil JUMALATEENISTUS Jõekääru lastelaagris kell 11 hommikul.

Pühapäeval, 26. juulil linnakirikus kell 6 õ.

ÕPETAJA KONETUNNID teisipäeval ja neljapäeval kl. 6—8 õ. kiriku kõrvalkambris.

ARMAST

AGNES KALA

mälestavad sügavas leinas

HELMUT AAVIK abikaasaga
HENN HÄNILANE vanematega
KRISTJAN KANGRO abikaasaga
EVALD KIRSI
EVALD KIVIOJA abikaasaga
RICHARD LELLEP abikaasaga
JAAN SOOTS
SELMA SPRENK
AUGUST SUMBERG abikaasaga
KALJU TORI abikaasaga
VICTOR TRETJAKEWITSCH abikaasaga

ARMAST KLUBI LIIGET

ANTS ERIC KERSON'IT

mälestab

EESTI MAJANDUSKLUBI KANADAS

Südamliku tänuga mälestab koguduse kauaaegset juriidilist nõuandjat

ADVOKAAT ANTS KERSON'IT

mälestused Sinust on unustamatud

EELK PEETRI KOGUDUS TORONTOS — ja ÕPETAJA

LUGUPEETUD KOLLEEGI JA SÕPRA

ANTS KERSON'IT, Q.C.

mälestavad leinas

advokaatide-firma GREEN & SPIEGEL

HARVEY SPIEGEL, Q.C.
MENDEL GREEN, Q.C.
MARSHALL DRUKARSH
CARL van HOUTEN
JOEL GUBERMAN
IRVING FOX
KADI KÄIS

ARMAST

ANTS KERSON'IT

leinavad

HILDA ja NIKOLAI KÜTTIS

KAUAAEGSET HEAD SÕPRA

ANTS KERSON'IT

mälestavad leinas

NADIA ja WALTER

OOTAMATULT LAHKUS MEIE SÕPRUSRINGIST HEA SÕBRATAR

ANNA PRASS

Mälestame Sind püsivalt ja kurbuses

ERIKA (Rootsis)
REET
DETTO
AGNES

LEINAME OMA SÕPRA

ANTS KERSON'IT

LEIDA ja ELMAR TAMPÕLD

ANTS KERSON, Q.C.

Seedrioru juriidilist nõuandjat mälestab leinas

SIHTASUTUSE JUHATUS

LUGUPEETUD SELTSI LIIGET

ANTS KERSON'IT

mälestab leinas

TORONTO EESTI SELTS

KAUAAEGSET JURIIDILIST NÕUANDJAT

ANTS KERSON'IT

mälestab leinas

A/S EESTI MAJA TORONTOS

Ilmunud

ILMAR JAKS:

Raimond Kolk — USKMATU TOOMAS

Hind: $13.50

MÜÜGIL

„MEIE ELU" talituses,

958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

☆

Ilmunud

heliplaat

„ESTO 80, Põhja-Ameerika noored taidurid"

(2 heliplaati pakendis)

Hind $18.00 pluss Ont. müügimaks 7%. Postiga tellides saatekulu $1.20.

Müügil

„MEIE ELU" talituses

958 Broadview Ave.

Toronto, Ont. M4K 2R6

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja telstele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1002
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA
4812 Yonge Str.
(Sheppardi lähedal)
Willowdale
221-1159

MÜÜGID

KIVIOJAL MÜÜA

SUVILA KRUNT

100x150 jalga. Kaev, kuur ja seedri hekk. Küsitav hind $8,500.—. Minonen Rd. Lot No. 21. — Tel. 537-6338 peale kella 5 õ.

„MEIE ELU" TALITUSES TORONTO EESTI MAJAS MÜÜGIL

WINTARIO ($1.00)
THE PROVINCIAL (5.00)
SUPER LOTO ($10.00)
LOTERIIPILETID.

OPTIKUD

J. RATAS

Optika- ja Kellasepaäri
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251

PRILLID

parimas kvaliteedis nagu Christian Dior, Rodenstock, Zeiss jne.
Soft contact-lenses.

KELLAD

Omega, Tissot, Bulova, Accutron

ELEKTRIK

Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.

HALLING
Tel. 762-9190 • Lic. E1044

H K INSURANCE AGENCY LTD

23 Westmore Drive
Suite 200
Rexdale, Ontario M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:

M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor

733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
PLASTIK-PÕRANDARIIDEID,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO

POKO'S MEAT PRODUCTS ARIDES: 376 College St., 767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris ..... 484 Queen St. W.
Balint Book Store ..... 246 Spadina Ave.
„Meie Elu" talituses ..... 958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen ..... 141 Danforth Ave.

THUNDER BAY

Finnish Book Store ..... 168 S. Algoma St.

SUDBURY

Wolfe's Bookstore ..... 193—135 Durham St. E.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3 k. $11.00; USA-sse — 1 a. $32.00, 6 k. $17.00, 3 k. $11.50; Ülemeremaadesse — 1 a. $36.00, 6 k. $18.50, 3 k. $12.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri- ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $32.75, 6 k. $16.40.

958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada
„MEIE ELU" TALITUS

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

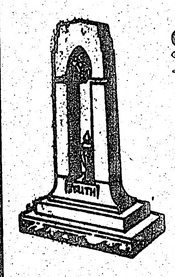

SMITH MONUMENT CO LTD

asutatud 1919

TÖÖSTUSE NÄITUSRUUM AVATUD PUBLIKULE
JAEMÜÜK — HULGIMÜÜK

Graniidist hauakivid ja proksist mälestustahvel. Baltlane kujundaja.

Kvaliteetne töö kirjaliku garantiiga (Küsige seda)

349 WESTON RD.
Eglintoni ja St. Clair'i vahel
Jane'ist ida pool.

769-0674
õhtuti D. King 231-3463

ANTS KERSON

IN MEMORIAM

Ants Eric Kersoni süda lakkas tuksumast 1. juulil; 4. juulil saadeti ta Peetri kirikust oma viimasele teekonnale suure leinajate kogu poolt.

Ants Kerson sündis Valgamaal 1918. a. Lõpetas Tartus H. Treffneri gümnaasiumi 1936. a., oli valitud kooli õpilaskonna vanemaks kuigi ise oli üks nooremaid lõpetajaid.

Astus 1936. a. sügisel Tartu ülikooli õigusteaduskonda ja samal ajal EÜS-i, kus hiljem oli valitud eestseisuse ja Tartu üliõpilaskonna esinduse liikmeks. Vahepeal 1937—38 teenis sõjaväes sundaega kahurväes, lõpetades aspirantide kursuse Tondil lipnikuna. Lõpetas ülikooli cum laude 1942. a. kevadel.

A.K-i alati korrektne käitumine, solidaarsus sõpruses, tasakaalukus, mitmekülgne huvi ja erakordne enesedistsipliin ei jäänud märkamata ka juba ta kooli ja ülikooli kaaslastele. Allakirjutanu oli üks selle lähemaks tunnistajaks, eriti millise süstemaatsusega ta õppis nii võõrkeeli kui ka laiendas oma mitmekülgset silmaringi iseõppimise teel. Selle tulemusena ei olnud temal kunagi vaja ennast pakkuda, teda otsiti ja vajati — olgu mitmete keelte tõlgina sõjarindel või ettevalmistamaks teaduslikule tööle õigusteaduskonnas. Aga poliitiline olukord sundis ta 1943. a. suvel Soome, kus ta ühines soomepoiste rügemendiga, JR 200 ja võttis ohvitserina osa kõige raskematest heitlustest Karjalas. Koos teiste soomepoistega tuli ta 1944. a. hilissuvel tagasi Eestisse kodumaa viimasele kaitsele. Tema oli see, kelle kätesse tagasitulles oli usaldatud Eestist mõni nädal varem saadetud sini-must-valge lipp, sümboolselt eesti ema poolt oma Soomes võitlevale pojale, mis kandis loosungit „Eesti auks, tuleviku pandiks". Tema kätesse hoidmiseks see sobis kõige õiglasemalt. Jatkusid võitlused ohvitserina veel väljaspool kodumaadki, milles A.K. teenis kõrgema tunnustuse, mis ametlikult jäi aga tal saamata kuna sõda oli läbi ja kaotatud.

Saksamaal A.K. ei olnud kaua, juba 1947. a. leiame teda Kanadas — metsatöölisena, vaatamata tema varasematele ettevalmistustele ja saavutustele. Aga juba nöil esimesil päevil on tal otsus tehtud lõpetada õigusteaduslik stuudium teiskordselt Kanadas, see mida õigussüsteemide erinevuse ja vajaliku keeleoskuse tõttu pea keegi teine selleaegne eesti jurist vaevalt söendas mõeldagi. Kanada metsadest saatis ta kirja Hamburgi Balti ülikoolile paludes tõendit Tartu ülikooli õigusteaduskonna õppekava kohta, Kanadas ülikoolile esitamiseks. Iseloomustavalt A.K-le, kirjale lisatud mälu järgi üleskirjutus oli nii täppis, et see sai tõendiks Balti ülikoolile selle kohta mis Tartu ülikooli õigusteaduskonna õppekava oli olnud E.V. viimasel aastal. Iseloomustavalt A.K-le, et enesele majanduslikult ülikoolis õppimist võimaldada õppis ta ära keevitamise, kuid peagi sai temast see kes teistele keevitamist õpetas. Ta lõpetas Osgoode Hall Law Schooli 1957. a., esimene eesti jurist kes seda tegi ning Kanadas esimene eestlasest täieõiguslik advokaat Torontos, Kanada eestlaste „pealinnas", kus oma eesti advokaadi järgi oli absoluutselt asendamatu vajadus. Ta oli ka esimene eestlasist, kellele anti Q.C. (Queen's Counsel) tiitel, 1971. a. jaanuaris.

A.K-i osa Toronto eesti ühiskonnas on hästi tuntud. Vähe on suuremaid eesti organisatsioone, millistele poleks ta põhikirja koostanud või milledele poleks ta andnud juriidilist nõu või olnud juriskonsuldiks kuni oma viimaste elupäevadeni. Olgu nimetatud vaid Toronto E. Ühispank, E. Kirjastus Kanadas, Tartu College, E. Kunstide Keskus — ja Seedrioru. Ta oli ELK esimeses juhatuses, esimees A. Veileri kõrval abiesimeheks, ja esimene abiesimees, õieti esimene valitud esimees, RVN-s. Üldvalimistel Kanadas 1952. a. sai A.K. kõigist kandidaatidest kõige rohkem hääli. Hiljem oli ta palju kordi valimiste peakomitee esimees, tunnustus ta täpsusele, korrektsusele ja usaldatavusele. Paljude eestlaste usaldatav juriidiline nõuandja ja asjaajaja, tihti tasule üldse mitte mõeldeski.

A.K-ga pole kaotatud mitte ainult rahvusliku meelega südames ja tõe ja õiguse eest võitlev eestlane, vaid ka unustamatu isiksus ja eeskuju. Nagu paljud järelhüüdedki seda tõendasid, temas kehastus eeskuju töökusest, hoolsusest, täpsusest ja visadusest. Kõik kes teda tundsid on jäänud selle tunnistajaiks. Tema iga sõna või lubadus oli kui kaljusse raiutud. Tema oma isiksusega tõestas, et ainult teadmistest on vähe, teadmiste õieti ja õigel viisil ja kohal rakendamine on mis on tähtis ja seda ei saa ilma enesedistsipliinita. Sellist täpsust ja ka kõige keerulisematele olukordadele lahenduse leidmist võib saavutada ainult pikaajalise hoolika ja visa ettevalmistuse, mitmekülgse silmaringi ja vankumatu tõe otsimise läbi. Sellisena isiksusena elab A.K. edasi meie keskel — otse legend oma eeskujuga kõigile.

Leinavad abikaasa, tütred, sugulased, koolivennad, sõjakaaslased, EÜS- pere, akadeemilised tuttavad, kaasjuristid, lugematud sõbrad — ja Toronto eesti ühiskond. Ants, meie kõigi viimane sõna Sulle on — täname! Mälestus Sinust elab veel väga kaua.

KARL AUN

Eesti arst valvekorras

18. ja 19. juulil
dr. R. Pahapill 921-7777

25. ja 26. juulil
dr. T. Sauks 461-0912

Dr.phil. Endel Aruja 70-aastane

On mehi, kelledest seitse aastakümmet on möödunud nõnda nagu oleks ta ainult nende päid silitanud ja dekoratsiooniks pistnud juustesse pisut hõbedat. Üks neist meestest on Endel Aruja. Alaliselt tegev ja nooruslikult naeratlev säde silmis.

Endel Aruja sündis 5. juulil 1911. a. Kuigatsi vallas Valgamaal. Lõpetas Tartu Poeglaste Reaalgümnaasiumi 1930. a. ja immatrikuleerus samal aastal Tartu Ülikooli matemaatika-loodusteaduskonda matemaatika üliõpilaseks. Lõpetas ülikooli koos didaktilis-metoodilise seminariga 1935. aastal. Peale ülikooli lõpetamist jatkas juubilar tööd teadusliku edasiõppijana Tartu Ülikooli juures, olles samal ajal assistendiks Füüsika Instituudis. Magistrikraadi matemaatikas saavutas Endel Aruja 1938. a. ja kutsuti samal aastal Tallinna Tehnikaülikooli füüsika laboratooriumi assistendiks.

1939. aastal sai juubilar British Council's stipendiumi edasiõppimiseks Cambridge Ülikoolis Inglismaal, kust ta enam okupeeritud kodumaale tagasi ei tulnud. Töötades õppejõuna King's College'is Newcastle on Tyne, saavutas Endel Aruja Ph.D. teadusliku kraadi Cambridge'i Ülikooli juures 1943. aastal. 1945. aastal kutsus Hilger and Watts Ltd., London, juubilari oma teenistusesse konsultandina, kust siirdus 1948. aastal Building Research Station, Watford, Herts, England teenistusesse, kuhu jäi kuni Kanadasse emigreerumiseni 1962. aasta sügisel.

Endel Aruja on avaldanud 26 teaduslikku tööd, neist osa kaasautorina ja peale selle kümmekond Eestit ja Eesti okupatsiooni käsitlevat trükist. Lisaks eelmistele kõnesid, arvukal hulgal lugejakirju ja Eesti okupatsiooni selgitavat kaastööd inglisekeelses ajakirjanduses.

Eesti põgenike saabumisega Saksamaale ja sealt Inglismaale oli Endel Aruja, kohalike olude tundjana, väsimatuks nõuandjaks uustulnukaile. Samuti on tema olnud arvukate eesti organisatsioonide asutaja, juhatusliige ja esimees Londonis; Londoni Eesti Seltsi juhatusliige ja esimees aastatel 1946—1952, Londoni Eesti Maja algataja ja selle esimees mitmeid aastaid, Londoni Luteri Koguduse üks asutajaid, Inglismaa Eestlaste Ühingu üks asutajaid ja abiesimees mõnda aega.

Juubilar emigreerus koos perekonnaga Kanadasse 1962. aasta sügisel ja asus tööle Ontario Research Foundation'i uurimis-keskusesse Torontos, kus teenistuskoht teda ees ootas. Alates 1965. aastast töötas Endel Aruja füüsika professorina Ryerson Polytechnical Institute juures kuni pensionile minekuni 1976. a., olles vahepeal 1974—1975. a. külalisprofessoriks American University of Beirut'i juures Liibanonis ja 1975—1976. a. külalisprofessorks University of Nairob'i juures Keenias. Juubilaril koos abikaasaga oli õnn viibida neil mail ajal, kui seal valitses veel kord ja rahu. Lisaks oma paljudele reisidele viibis E. Aruja 1979. a. koos abikaasaga Canadian Executive Service Overseas tööülesandel Kairos, Egiptuses.

Juubilar on aktiivselt tegev olnud eesti organisatsioonides Torontos. Alates 1972. a. on ta Tartu Instituudi sekretär kuhu ta viimaseil aastail jäägitult oma aja on kulutanud, selle asutise töö organiseerimiseks raamatukogu ja arhiivi katalogiseerimisel, korraldades loenguid ja hankides külaliskõnelejaid.

Akadeemiliselt kuulub Endel Aruja korp! Rotaliasse. Juubilari ja tema abikaasa Henny eestimeelsest kodust on võrsunud kaks tublit eesti noort. Poeg Margus on lõpetanud Royal Military College Kingstonis, Ont. ja teenib Kanada Lennuväes kaptenina. Tütar Epp on lõpetanud McGilli Ülikooli Montrealis magistri kraadiga (Business Administr.).

Armas Endel, Sind õnnitlevad rohkearvulised sõbrad, kaasvennad ja kaastöölised ning soovivad Sulle ja Sinu perekonnale õnne ja edu töös ning ettevõtmistes.

ARTUR LAAMAN

Kasulik teada

HÜVITUSED PENSIONÄRIDELE

65 aastaseks saamisel on Kanada elanikel võimalus saada mitmesuguseid kesk- ja provintsivalitsuse poolt antavaid hüvitusi.

Ontarios elav üle 65-aastane isik on õigustatud saama pensioni alammääraga $208.— kuus, mis võib tõusta kuni $466.— olenedes sissetulekust.

Lisaks sellele on vaba arstiabi, $50.— suurune jaemüügimaksu hüvitus ja kuni $500. nendele kes maksavad kinnisvaramaksu või üüri.

Samuti on pensionäridel poolehinnaga sõiduvõimalus allmaaraudteel ja trammidel. Air Canada müüb 25% hinnalandusega lennupiletid.

Erilistel juhtumitel on ka murulõikamine tasuta.

Kõige tähtsamad on seenioritele hüvitused, mille saamiseks tulevad esitada avaldused.

Riiklik vanaduspension makstakse kõigile üle 65 aasta vanadele, kui nad on elanud nõutud aja Kanadas. Riikliku pensioni saamiseks ei ole nõuetav töö lõpetamine. Pensioni saamiseks tuleb esitada avaldus 6 kuud enne 65 aastaseks saamist. Avalduse blanketid on saadaval postkontorites.

Seeniorid, vastavalt oma sissetulekule, võivad saada lisapensioni kuni $209.03 kuus.

Olenevalt abielupaari sissetulekust ja Kanadas elatud ajast keskvalitsus võib maksta teisele abielupoolele, kui tema vanus on 60 ja 65 aasta vahel, pensioni. Informatsiooni saamiseks keskvalitsuse poolt makstavate pensionide kohta on keskne telefoninumber 966-6580.

Üle 65 aasta vanune isik on õigustatud ka tööpensionile, kui ta on teinud vastavad sissemaksud oma töökoha kaudu. Tööpensioni ülemmääraks on praegu $244.44 kuus. Selle pensioni saamiseks tuleb esitada sooviavaldus.

Ontario provintsivalitsus kindlustab isikuile sissetuleku $466.11 kuus või perekonnale $877.22.

Isikud, kes saavad riiklikku vanadusepensioni ja GIS lisamaksu, ning neil ei ole muud sissetulekut, saavad lisana kuni $48.88 kuus. Seda makstakse automaatselt ja avaldust selle saamiseks teha ei tule.

Enam e ole vajalik pensionäridel kel tulumaksu alla kuuluvat sissetulekut ei ole, tulumaksulehti täita. Kui keegi saab 65 aastaseks 31. detsembril ja hakkab saama riiklikku vanaduspensioni, saab ta järgmisel aastal $50.— turustusmaksu arvel tsheki valitsuselt. Kui mõlemad abielupooled on üle 65 aasta vanad saavad nad $100.—.

Ontario valitsus maksab kuni $500.— pensionäridele perekonna kohta, et aidata kinnisvaramaksu tasumist. Sama on maksev ka üürnike kohta, kes saavad 20% üürist, ülemmäär aga $500.—.

Isikud, kes mingil põhjusel ei saa riiklikku vanaduspension ja sellega ei kuulu automaatselt nende hüvitusste saajate hulka, tuleb ühendus võtta Ministry of Revenue Tax Grants for Seniors, Queen's Park, Toronto. Tel. 965-8470.

Iga pensionär kes saab riiklikku pensioni saab automaatselt Ontario Senior Citizens kaardi millega saab tasuta arsti poolt väljakirjutatud rohud.

Air Canada nõuab vanadust tõendavat kaarti pensionäridele antava hinnaalanduse saamiseks lennupiletite ostmisel.

Pensionäridele, kes saavad riiklikku pensioni ja lisapensioni, on testamendi tegemine tasuta. Ühendusse tuleb astuda — Ontario Legal Aid Plan, 145 King St. W. Toronto, Ont.

Pensionäridele on võimaldatud ka muid tasuta eriteenindusi mille saamiseks tuleb pöörduda Community Informatsiooni Centeri poole, tel. 863-0505.

HANS KIVI

SPORT

LÜHIDALT

☆ Järgmised 22 eestlast olid NSV Liidu 1980. aasta edetabeli 20-ne esimese hulgas:

Mehed:
1. J. Uudmäe (kolmik 17.35) kuldmedalimees
2. E. Sellik (5000 m 13.21,7)
2. E. Sellik (10 000 m 27.55,41)
3. H. Puuste (oda 89.32)
4. J. Tamm (vasar 80.46)
6.—9. T. Pahapill (kõrgus 2.24)
7. T. Kaukis (10-võistlus 8141)
8. M. Kasearu (10-võistlus 8130)
10. E. Rohula (kuul 19.85)
12. H. Sild (kuul 19.73)
13.—17. T. Valgepea (kõrgus 2.21)
14. T. Turb (5000 m 13.45,2)
16. K. Laansalu (vasar 75.20)
17. T. Moorast (oda 81.58)
17. T. Pohl (10-võistlus 7830)
19. K. Külv (ketas 61.62)
20. T. Turb (10 000 m 28.40,5)

Naised:
13. E. Külvand (7-võistlus 5636)
14. E. Kubi (ketas 64.00)
15. H. Parts (ketas 63.70)
18. V. Minina (kuul 18.03)
18. R. Kadarik (oda 56.52)

Leedulastel oli 23 ja lätlastel 17 tulemust N. Liidu esimese 20-ne hulgas.

☆ Inglane Sebastian Coe (25 a.) jooksis juunikuus Itaalias maailmarekordi 800 meetris — 1 min. 41,72 sek. Esimese 400 m. vaheaeg oli 49,69 sek. (!), ligi üks sekund kiirem kui tema rekordaeg (1.42,33) eelmise aasta juulis Norras.

erk

Maadlejad Eestist olid võidukad Soomes

HELSINGI (M.E.) — Eesti „Kalev" tegi võiduka visiidi Soome. Kõigepealt ta oli parem sõprusmaavõistluses Soome töölissportlaste liidu TUL'iga punktidega 5—5, sest eestlased said kaks soomlast selili, vastased aga mitte ainustki hõimlast. Võistluse korraldajaks oli maadlusselts „Helsingin Jyry". Tähelepanu väärib, et „Kalevi" meeskonnast paljud olid vene nimedega. Võitjad olid: Hem Põlluste, Anatoli Bolsakov ja S. Gornakov, kaotajad Vladimir Lebedev, Vello Aava, I. Annus, M. Arras ja O. Kullerkan.

Eestlaste ja venelaste esinemised jätkusid samas kohas, Kaisaniemi pargis vabas õhus, nüüd aga juba rahvusvahelise võistluse tähe all. Võitjad Eestist olid: A. Bolsakov — G. Thunerstad Rootsist sarjas 52 kg punktidega 12—0, S. Gornakov — Sonny Broman Rootsist sarjas 57 kg punktidega 6—2, samas sarjas pani Gornakov selili ka soome Esa Mainila. Sarjas 62 kg osutus üheks võitjaks Igor Annus, kelle vastane soomlane Kolehmainen oli selili ajaga 1.41. Raskekaalusarjas (100 kg) oli üheks paremaks „Kalevi" Olavi Kullerkan, kes punktidega 4—0 lõi Markku Virtase Soomest.

KUHU MINNA?

☆ **Pühap., 23.—31. augustini „Looming '81" Jõekäärul.**

MÕTTESÄHVATUSI

Naised nõuavad võimatut: nende vanus tuleb unustada, aga sünnipäev meeles pidada.

☆

Kui keegi arvab oma sihi saavutanud olevat, siis on ta väga madala sihi valinud.

☆

Naistel pole kunagi kiire. Nad vajavad 50 aastat, et 40 aastat vanaks saada.

NALJAD

Murdvaras annab oma väiksele pojale nahatäie ja küsib:

„Kas tead ka, mille eest see oli?"

„Käisin moosipurgi kallal."

„Jama! See pole mingi süütegu. Aga sa saatanahing jätsid näpujäljed klaasile."

☆

Silt ühel ajalehekioskil Genfis:

„Maailm pole muutunud halvemaks. Ainult teadeta edastamine on muutunud hulga paremaks."

☆

„Aga Juhanes", imestas naaber, „Ise abielus ja õmbled oma mantlile nööpi ette."

„Ega see minu mantel pole."

„Kelle siis?"

„Minu naise oma."

☆

Politseinik peatab autosõitja.

„Teie sõitsite üle 100 km tunnis", noomib ta.

„Ei vasta tõele, härra komissar. Sõitsin 60-ne, võib-olla koguni 40-nega. Võimalik, et sõitsin koguni 20-nega."

„Stopp!" ütleb politseinik. „Veel üks sõna ja saate karistuse vales kohas parkimise pärast."

Nihitsa veste

KOER MÄNGIS ORELIT

Uudishimu on kindlasti sama vana kui inimkond. Juba Eeva paradiisi aias proovis õuna keelatud puust. On päris selge, et ta tegi seda oma naiseliku uudishimu ajel, et kuidas selle keelatud vilja mekk peaks ka olema. Mis pärast seda juhtus, see on üldiselt teada.

Ja nii on arenenud uudishimu läbi hallide aegade ja paljude sajandite kuni tänapäeva tasemeni. Nüüd tuleb mõni kahejalgne vastu, ei jõua teregi öelda ja kohe pärib, et mis uudist on. Mõni lausa puurib sind nagu kohtu-uurija, kui sul pole midagi öelda või ei taha oma suud tühja asjaga kulutada. Uudis on hea asi edasirääkimiseks koos omapoolsete kommentaaridega. Eriti sel juhul, kui keegi on kas orki lennanud, vahele jäänud või portsu otsa kukkunud. Igal juhul on kindel: uudishimu täiendab teadmisi.

Aga mõnikord ei pole vastavat meeleolu kellegile midagi uut öelda. Nii oli ka minuga. Tuli vastu üks uudistehaige, toppis käe küünarnukist saadik pihku ja küsis:

„Mis ka uudist on?"

Vastasin surmtõsise näoga:

„Vene väed on juba otsaga . . ."

„Mis? Mis? Mis?" katkestas uudistekütt mu jutu.

„Moskvas", lõpetasin oma jutu.

Ja jutt oli sedapuhku otsas.

Kallis kaaseestlane vaatas mind pilguga nagu seisaks ta ühe eriti kardetava ja paberitega hullu ees, kes võib ootamatult hambad säärde lüüa. Ta eemaldus minust, kasutades tagurpidi käiku.

Veidi aeg hiljem tuli teine vastu ja küsis:

„Kuidas läheb?"

„Tänan küsimast, eile läks veel", ütlesin.

„Ma tahtsin teada, mis sul ka uudist on?"

„Linnas on soome banaanid müügil", vastasin. „Igavesed jurakad."

See kaasmaalane lõi asjale käega, et mis sa segasega räägid ja tegi minekut.

Pärast sõda, mil oli rohkem uljust ja vigurivaimu keres, tegime ühe kaas-sõjasüüdlasega linna peal naljaviluks väikse teksti, et proovida rahva uudishimu. Mäenõlvakul paljukäidava tänava majade vahel oli väike lünk, kust avanes vaade kõrvaltänavale. Vajusime kiire tempoga sinna lünka sisse. Sirutasime kaelu, vehklesime kätega, rääkisime omavahel selget eesti keelt sellises toonis, et oh-oh, oi-oi. Igatahes oli meie häältes ka umbkeelsele kuulda üllatust. Meie pantomiim oli sedavõrd veenev, et rahvale võis jäädа mulje, just nagu tehtaks kõrvaltänaval striptease'i või midagi hullemat. Kohe kogunes meie seljataha mütsak rahvast. Mõned hakkajamad kasutasid koguni füüsilist vägivalda, et pääseda uudisele manu. Emad upitasid lapsi üle peade, sest last ei või seaks jätta ega uudistest ilma. Varsti oli lünk rahvast puupüsti täis.

Lõpuks kui igaüks nägi oma silmaga, et midagi näha ei olnud, küsis minult üks vanaeideke:

„Öelge mulle, noorhärra, mis siin õieti lahti oli?"

„Üks koer mängis orelit", vastasin päris tõsise häälega.

„Mis?" ajas eit silmad pärani. „Siin pole ju kirikut."

„Üks koer poiss tegi teisele kõriorelit."

„Mis asi see on?" päris eit.

„Ütleme siis nõnda: üks poiss pigistas teise kõri ja teine karjus."

Sellega meie jutt lõppes. Rahvahulk hakkas pikkamööda pettunult laiali vajuma. Üks üsna sõjakas näitas meile rusikat ja pigistas läbi hammaste:

„Verfluchte Ausländer!"

Ka meie tegime säärd. Oleks võinud kergesti pinna peale saada.

NÄDALA RISTSÕNAD

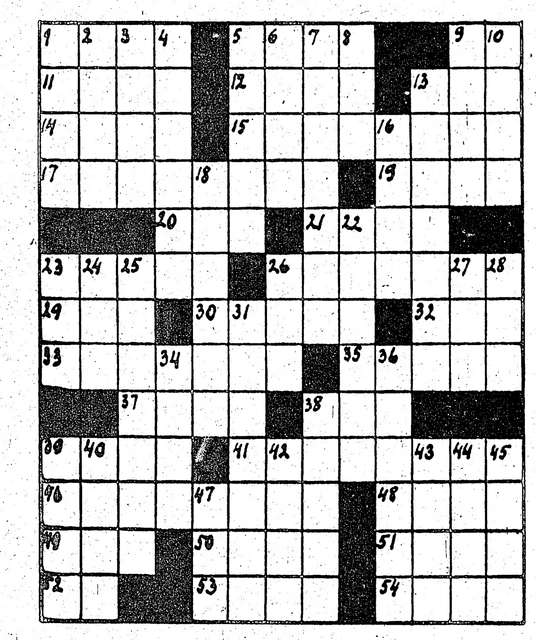

PÕIKREAD: 1. Agar seltskonnategelane Torontos, 5. Kübaramust, 9. Arseeni keemiline märk, 11. Mitte alla, 12. Mõõduüksus, 13. Ilmakaar, 14. Viisakus, 15. Magus sai, 17. Ämblikulaadne mürgine loom, 19. Jõgi Itaalias, 20. Eesti Vabadussõja sangar, 21. Linna Venemaal, 23. Mäestik Siberis, 26. Õppeaine täienduskoolis, 29. Sõimusõna, 30. Ameerika filmidiiva, 32. Mehenimi, 33. Jõgi Balkanil, 35. Kesk, 37. Laeva osa, 39. Kuju kreeka mütoloogias, 41. Juhtijad, 46. Talupoegade ülestõusust osavõtja Lõuna-Prantsusmaal XVIII saj. algul, 48. Aastaaeg, 49. Purje-rõhtpuu, 50. Mehenimi, 51. Mitte võõrad, 52. Arseeni keemiline märk, 53. Ruumilende teostav asutus USA-s, 54. Rooma keiser.

PÜSTREAD: 1. Mehe hüüdnimi, 2. Pagun, 3. Sisalikuline loom, 4. Poolsaar Aadria meres, 5. Mitte vastav, 6. Mehenimi, 7. Hobuse moodi häälitsema, 8. Jaapani saar, 9. Jeemeni pealinn, 10. Agar kirjandustegelane Torontos, 13. Hollandi maalikunstnik eelmisel sajandil, 16. Masti pikisuunas toetav tross, 18. Kuninga poeg, 22. Hele moodustis Päikese pinnal, 23. Haava jälg, 24. Naisenimi, 25. Kõvasti puhuma (tuule kohta), 26. Naisenimi, 27. Kolm sama vokaali, 28. Jõgi Prantsusmaal, 31. Linn Tshehhoslovakkias, 34. Linn Rumeenias, 36. Ameerika tuntumaid leidureid, 38. Riik Euroopas, 39. Pealinn Aafrikas, 40. Tugipunkt, 42. Kõrbesaar, 43. Väljanägemine (näost), 44. Ruumikas, 45. Legendaarne Kartaago rajaja ja kuninganna, 47. Matemaatikas kasutatav lühend.

LAHENDUS

PÕIKREAD: 1. Jõgi, 5. Kahi, 9. As, 11. Ules, 12. Uhik, 13. Ida, 14. Takt, 15. Strisel, 17. Skorpion, 19. Arno, 20. Irv, 21. Ufaa, 23. Altai, 26. Emakeel, 29. Reo, 30. Novak, 32. Leo, 33. Maritsa, 35. Kesel, 37. Mast, 39. Abas, 41. Roolijad, 46. Kamtsatar, 48. Suvi, 49. Raa, 50. Ivar, 51. Omand, 52. As, 53. NASA, 54. Nero.

PÜSTREAD: 1. Juts, 2. Olak, 3. Geiko, 4. Istria, 5. Küsiv, 6. Ahto, 7. Hirnuma, 8. Iki, 9. Aden, 10. Salo, 13. Israels, 16. Taak, 18. Printis, 22. Fakkel, 23. Arm, 24. Lea, 25. Tormama, 26. Eva, 27. Eee, 28. Lot, 31. Ostrava, 34. Iasi, 36. Edison, 38. Norra, 39. Akra, 40. Baas, 42. Oaas, 43. Jume, 44. Avar, 45. Dido, 47. Sin.

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7
Tel. 862-7115